

Kantakaupungin yleiskaava 2035

Vuorovaikutusraportti 4.4.2018

SISÄLLYSLUETTELO

1.	ALOITUSVAIHEEN KUULEMINEN ENNEN KAAVALUONNOSTA	3
1.1.	Yleisötilaisuus Wetterillä 23.3.2015	3
1.2.	Kyläkäräjät 7.11.2015	3
1.3.	Cities Skyline – Modaa Hämeenlinna	3
1.4.	Suunnittelukone	5
1.5.	Lasten työpaja	8
1.6.	Lausunnot	8
2.	VALMISTELUVAIHEEN KUULEMINEN / KAAVALUONNOS	9
2.1.	Osallisten mielipiteet	9
2.2.	Luonnosvaiheen lausunnot	16
3.	EHDOTUSVAIHEEN KUULEMINEN	22
3.1.	Muistutukset	22
3.2.	Ehdotusvaiheen lausunnot	26

VUOROVAIKUTUSRAPORTTI

4.4.2018

1. Aloitusvaiheen kuuleminen ennen kaavaluonnosta

Kantakaupungin yleiskaava tuli vireille vuoden 2014 kaavoituskatsauksessa, joka kuulutettiin 15.1.2014. Kaavoitus on aloitettu kaupungin aloitteesta. Vuoden 2014 aikana on laadittu erilaisia selvityksiä ja tutkimuksia. Kaupunginvaltuusto hyväksyi maankäytön linjaukset 9.2.2015. Maankäytön linjaukset muodostavat yleiskaavatyön lähtökohdat. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma esiteltiin yhdyskuntalautakunnalle 20.1.2015, jolloin lautakunta päätti asettaa sen nähtäville. Suunnitelma kuulutettiin nähtäville 7.3.2015 ja se on ollut nähtävillä 9.3.2015 alkaen Kastellin palvelupisteessä ja kaupungin www-sivuilla. Kaavan tavoitteita sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa esiteltiin yleisötilaisuudessa Wetterillä 23.3.2015. Tilaisuuteen osallistui 31 henkilöä. Kaavan tavoitteita esiteltiin myös kyläkäräjillä 7.11.2015 ja monissa muissa tilaisuuksissa.

Maalis–huhtikuussa haettiin asukkaiden ideoita täydennysrakentamisen paikoista nettikarttapohjaisella Suunnittelukoneella. Keväällä 2016 käynnistyi Cities Skylines -kilpailu, jossa suunnitellaan Kantolan ja Katuman alueita yhdyskuntasuunnittelupelin avulla. Keväällä 2016 pidettiin myös kaupunkisuunnittelutyöpajapilotti leikki-ikäisille. Työpajaa on tarkoitus laajentaa kevään 2017 aikana useampaan päiväkotiin.

Yleiskaavatyölle on asetettu ohjausryhmä, joka koostuu kaupungin päättäjistä ja kaupungin ylimmästä johdosta. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii kaupunginjohtaja. Suunnittelua on viety eteenpäin työryhmissä, joihin on kutsuttu kaupungin hallintokuntien edustajien lisäksi myös muiden sidosryhmien edustajia. Ohjausryhmässä on lisäksi edustettuina kaupungin eri palveluntuotannon alat. Ohjausryhmä kokoontui aloitusvaiheessa kaksi kertaa. Lisäksi yleiskaavatyön valmistelua varten koottiin työryhmät aihealueittain, joita olivat elinvoima, liikenne, ympäristö ja vaiheistus (sisältäen kunnallistekniikan). Työryhmät kokoontuivat kerran aloitusvaiheessa. Liikennetyöryhmä muutettiin liikenneselvityksen ohjaus-

ryhmäksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei saapunut kirjallisia mielipiteitä. Puhelimitse, kaupungin sähköisen palautepalvelun kautta sekä monissa eri tilaisuuksissa on keskusteltu paljon kaavan aloitusvaiheessa. Aloitusvaiheessa saatiin kaksi lausuntoa sekä pidettiin viranomaisneuvottelu.

1.1. Yleisötilaisuus Wetterillä 23.3.2015

Kaavan tavoitteita sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa esiteltiin yleisötilaisuudessa Wetterillä 23.3.2015. Tilaisuuteen osallistui 31 henkilöä.

Tilaisuudessa esiteltiin yleiskaavatyön lähtökohdia, tavoitteita sekä rakennemallityötä. Tilaisuudessa keskusteltiin erityisesti kaupunkirakenteen laajenemissuunnista sekä keskustan laajenemisesta.

Keskustelussa tuli esiin, että kaupunkirakenteen laajenemisessa tulisi ottaa huomioon sekä itä- että länsipuolen kehittäminen. Myös palveluista ja niiden säilymisestä kysyttiin. Uusille alueille tulisi taata riittävät palvelut.

Tilaisuudessa otettiin voimakkaasti kantaa keskustan laajenemiselle. Laajenemisalueita pidettiin reilusti ylimitoitettuina. Tilaisuudessa ehdotettiin ajateltua pienimittakaavaisempaa kerrostaloasumista suunniteltua laajemmalle alueelle keskustan kehälle. Erityisesti Engelinrantaa ja Asemanrantaa pidettiin ylimitoitettuina ja kaivattiin kerrostaloasumista myös Kantolaan.

1.2. Kyläkäräjät 7.11.2015

Yleiskaavatyön lähtökohtia, tavoitteita sekä rakennemallityötä esiteltiin Kyläkäräjillä lauantaina 7.11.2015. Tilaisuus on järjestetty erityisesti kaupungin vaikuttajaraatien yhteiseksi tilaisuudeksi, mutta se on kaikille avoin. Tilaisuuteen osallistui noin 50 henkilöä. Yleiskaavatyön keskeisistä lähtökohdista keskusteltiin esittelyn jälkeen.

1.3. Cities Skyline – Modaa Hämeenlinna

Keväällä 2016 suunniteltiin Kantolan ja Katuman alueita yhdyskuntasuunnittelupelin, Cities Skylines –pelin, avulla. Kaupunki järjesti kilpailun alueiden suunnittelemisesta pelin avulla.

Kuva 2. Cities Skylines -pelin voittajatyö. Marko Ahola.

Aluetta halkoo pohjois-eteläsuunnassa puistoakseli. Länssiosa on rakennettu pienipiirteisemmin. Rannat on jätetty rakentamisen ulkopuolelle.

Kuva 3. Cities Skylines -pelin 2. palkinto ja yleisön suosikki. Marika Miettinen.

Tapahtumapuisto ja kiemurteleva puistokatu muodostavat alueen rungon. Alue on jaettu selkeisiin osiin.

Kuva 4. Cities Skylines -pelin 2. palkinto ja yleisön suosikki. Marika Miettinen.

Yhteys Katumalle on tehty siltaratkaisulla Suosaaren läpi.

Pelihanckkeen tärkeimmät tavoitteet olivat uusien osallistumistapojen kokeilu, yleiskaavatyön tekeminen tunnetuksi sekä uusien osallisten tavoittaminen olemassa olevia kanavia hyödyntäen. Pelejä ei ole maailmalla kovin paljon kokeiltu aiemmin, joten suunnittelulle ei asetettu tavoitteita, vaan päätettiin järjestää kilpailu pelin ehdoilla. Peliä varten koottiin suunnitteluohjeet, joita sai vapaasti käyttää.

Pelaaja rakentaa pelissä kaupunkia ja infraa, kuten teitä, vesihuoltoa ja sähköverkkoa. Pelaaja hallitsee keskeisiä julkisia palveluita, kuten terveydenhuoltoa, koulutusta tai julkista liikennettä. Pelaaja päättää myös toimintojen sijoittamisesta sekä taloudesta. Pelissä asukkaat ovat yksilöitä. Julkinen liikenne vähentää yksityisautoilua, viheralueet lisäävät viihtyisyyttä jne. Pelkkä rakennusten määrän lisääminen ei edistä syntyvän kaupungin kehitystä.

Peli teki Hämeenlinnaa ja kaupungin yleiskaavatyötä tunnetuksi. Tieto pelihanckkeesta levisi peliyhteisössä ja sosiaalisessa mediassa ympäri maailman.

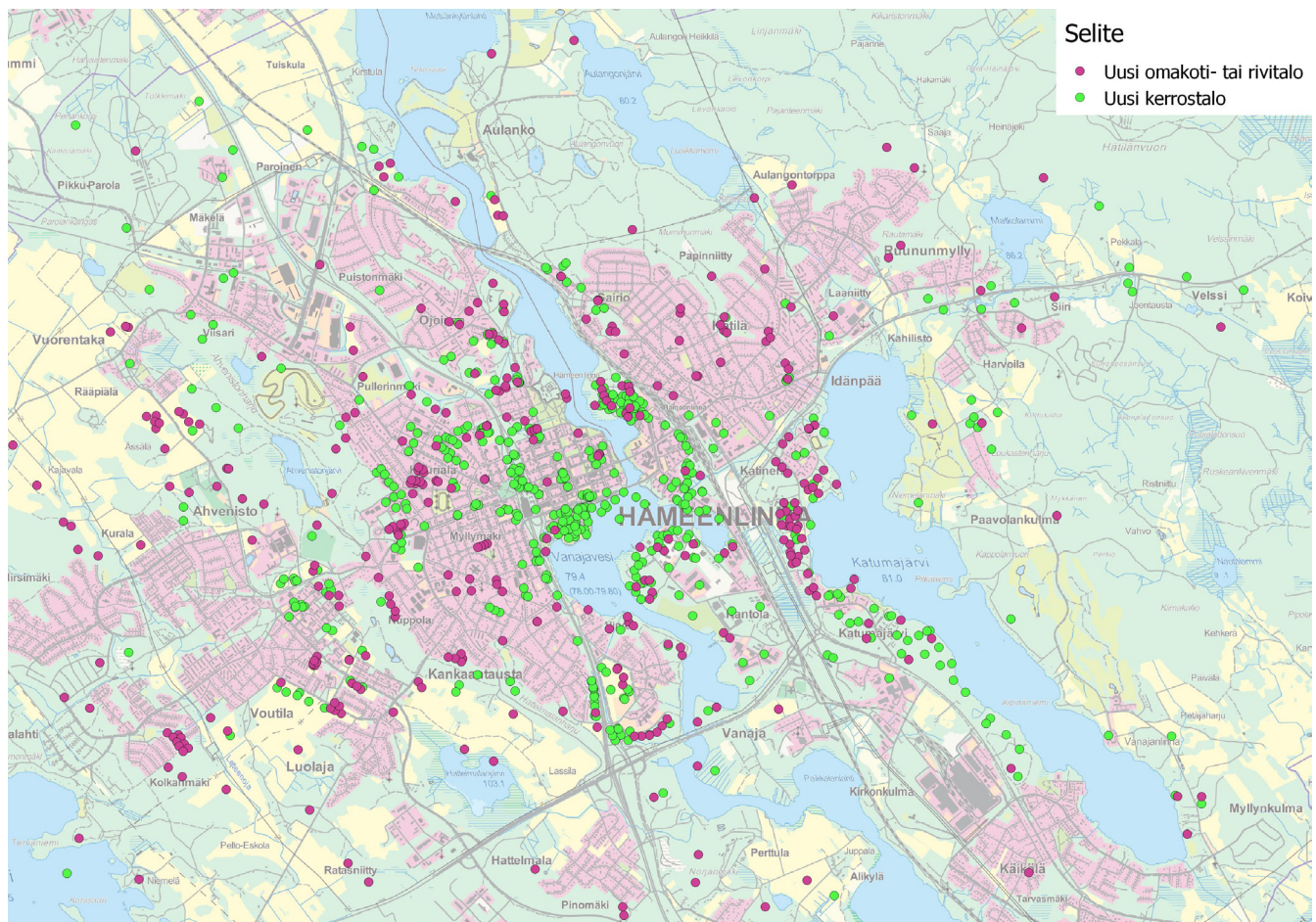
Stream-pelilyhteisössä 568 henkilöä latsi Hämeenlinnan kartan. Kisaan osallistui 17 pelaaja, joista kaupunki valitsi 13 pelaajaa lopulliseen voittajajärjestykseen. Yleisö äänesti kisan suosikkeja 27.5.-3.6.2016 välisenä aikana ja tuomaristo valitsi palkitut työt. Arvostelukriteereinä oli uutuusarvo, omaperäisyys ja toteutettavuus.

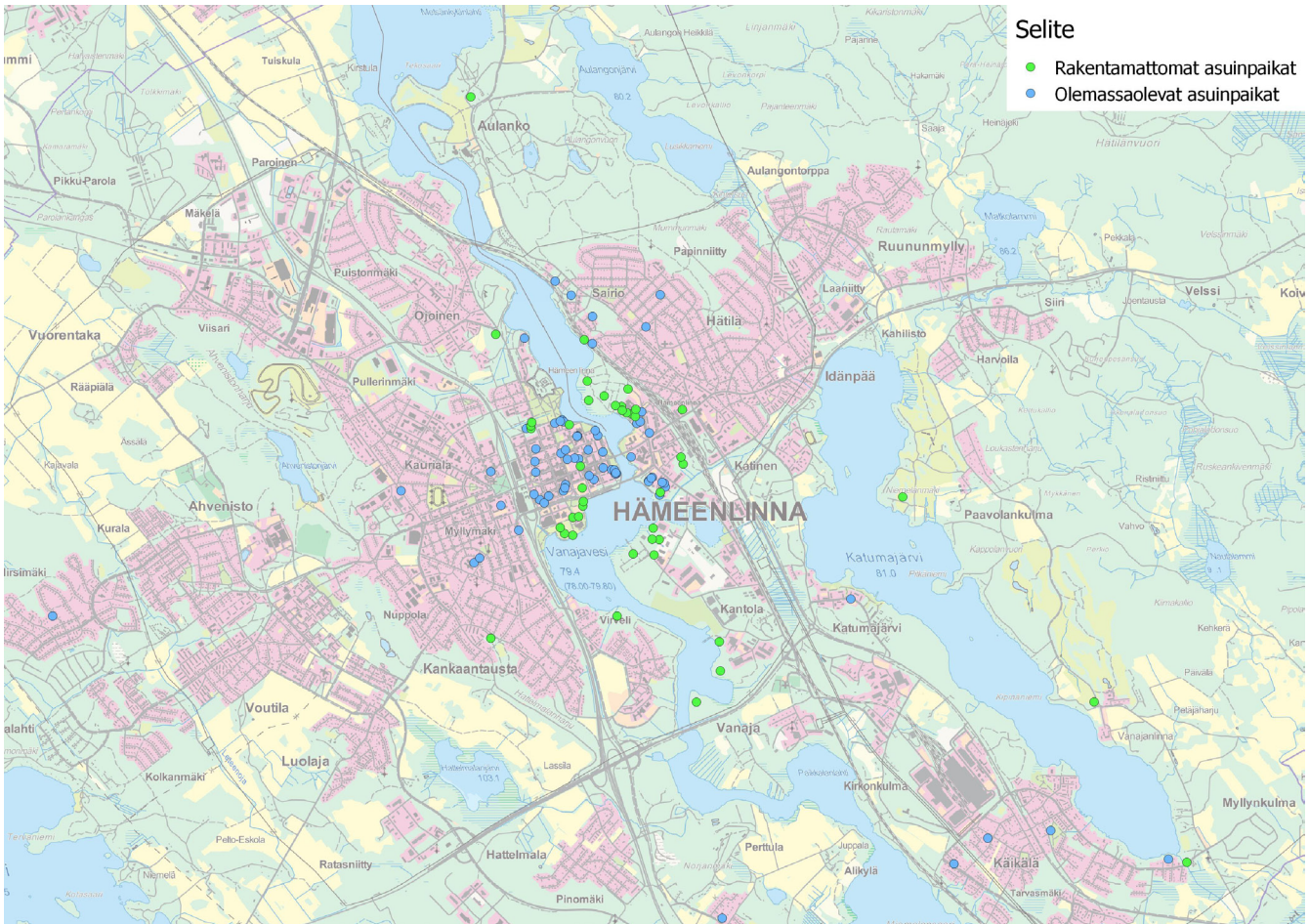
Pelihanke on vaikuttanut Kantolan alueen yleiskaavaratkaisuun erityisesti puistoakselin ja olemassa olevien katujen hyödyntämisen kautta. Pelissä monet ehdottivat alueen muuttamista keskustamaiseksi. Yleiskaavaratkaisussa aluetta tullaan kehittämään nykyisistä lähtökohdista monimuotoisena alueena.

1.4. Suunnittelukone

Asukkaiden ideoita täydennysrakentamisen paikoista kartoitettiin nettikarttapohjaisella Suunnittelukoneella. Samassa yhteydessä kartoitettiin haluttuja asuinpaikkoja. Suunnittelukone oli avoinna 10.3.-4.4.2016 ja siihen osallistui noin 250 henkilöä. Kyselyyn vastaajista suurin osa oli työikäisiä ja noin puolet kuului lapsiperheeseen. Vastaajien enemmistö asui lähellä keskustaa.

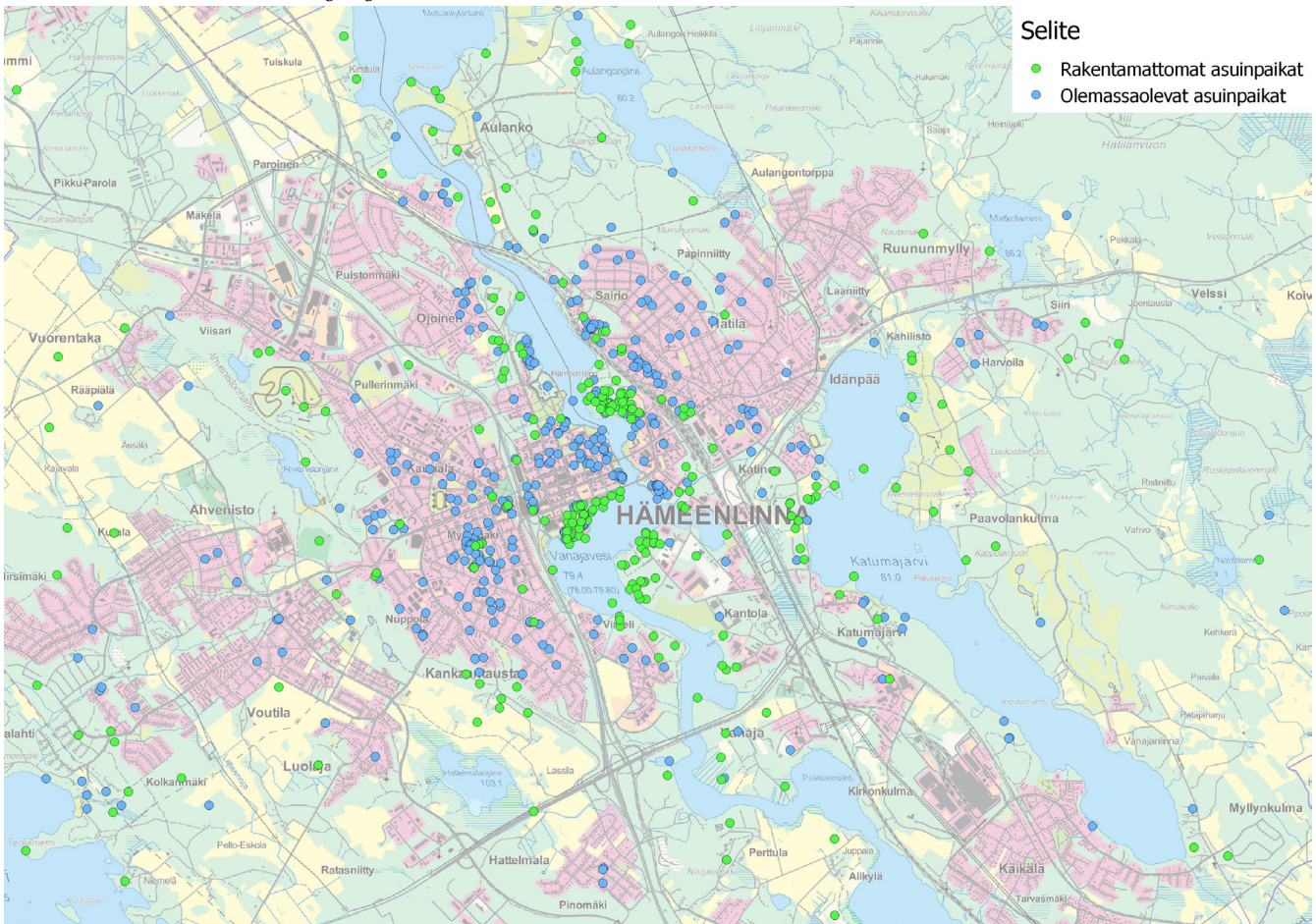
Kuva 5. Suunnittelukoneessa asukkaat ehdottivat rakennuspaikkoja uusille kerrostalo- ja pientaloasunnoille. Valtaosa ehdotetuista paikoista on yleiskaavassakin osoitettu asumiselle. Kartalla on lisäksi yksittäisiä viheralueille osoitettuja täydennysrakentamisen paikkoja. Näiden ottaminen rakentamiseen vaatii tarkempaa selvitystä koko kaupungin viherverkoston poimivuudesta.

Kuva 6. Suunnittelukoneessa kysyttiin vastaajien mieluisimpia asuinpaikkoja sekä olemassa olevilla alueilla että vielä rakentamattomilla alueilla. Kuvassa keskustassa asuvien vastaukset.

Kuva 7. Alla muualla kuin keskustassa asvien vastaukset mieluisimmista asuinalueista. Toiveet kohdistuvat erityisesti keskustaan, keskustan reunavyöhykkeelle sekä rannoille.

Selite

- Rakentamaton
- Olemassaoleva

Vastauksien mukaan keskusta ja keskustan reuna-
vyöhykkeen pientaloalueet ovat kiinnostavimpia
asuinpaikkoja. Tässä on nähtävillä muutos aiem-
paan, jolloin kaupungin reuna-alueen pientalo-
alueet olivat kiinnostavimpia. Keskustan läheisyys
kiinnosti myös vastaajia, jotka asuivat kyselyhet-
kellä kauempana keskustasta. Kyselyssä pyydettiin
osoittamaan myös vastaajille tärkeitä palveluita ja
virkistysalueita. Vastaajat arvostavat yleensä läh-
hipalveluja, mutta käyvät usein myös keskustassa
ja Tiiriössä. Kansallisen kaupunkipuiston ranta-
reitti, Ahvenisto ja Aulanko koettiin tärkeimmiksi
virkistysalueiksi. Niitä pidettiin tärkeinä asuinpai-
kasta riippumatta.

Täydennysrakentamisen paikat olivat niin ikään
keskustan lähellä. Merkittävä osa sijaitsi myös jär-
ven rannalla tai niistä oli järvinäkymät. Vastauk-
set noudattavat suurelta osin yleiskaavan tavoit-
teita ja tiivistyvän alueen rajausta. Vastauksissa
katsottiin täydennysrakentamiseen sopiviksi pai-
koiksi myös jotakin pieniä puistikkoja erityisesti
Kaurialassa. Puistoja ei ole merkitty yleiskaavassa
rakennusalueeksi. Tämän kaltainen täydennysra-
kentaminen vaatii tarkempaa selvitystä kaupun-
gin viherverkostosta. Työtä on tarkoitus jatkaa
yleiskaavan seuraavalla kierroksella.

1.5. Lasten työpaja

Toukokuussa 2016 pidettiin Sairion päiväkodissa
kaupunkisuunnittelutyöpaja 5-6 -vuotiaille lapsil-
le. Pajassa perehdyttiin kaupunkisuunnitteluun
ja Hämeenlinnan keskustaan sekä tehtiin yhdes-
sä kaupunkimalli. Työpajan tavoitteena oli tuoda
kaupunkisuunnittelua lähemmäksi lapsia vaikut-
tamisen polun kautta. Työpaja oli pilottihanke,
jonka pohjalta on koulutettu kaupungin päiväko-
tien henkilökuntaa vastaavaan pajatyöskentelyyn.
Koulutustilaisuus pidettiin maaliskuussa 2017.

1.6. Lausunnot

Aloitussvaiheessa saatiin lausunnot Hämeen liitol-
ta ja Pälkäneen kunnalta (18.3.2015). Pälkäneen
kunnalla ei ollut huomauttamista. Hämeen lii-
ton lausunnossa pidettiin hyvänä yleiskaavatyön
aloittamista. Yleiskaavatyö tukee sisällöllisesti ja
ajoituksellisesti maakuntakaavan kokonaisuudis-
tusta.

Kuva 10. Lastentyöpajassa rakennettiin kaupunkia. Kuva on lastentarhan opettajille suunnatusta koulutuksesta.

2. Valmisteluvaiheen kuuleminen / Kaavaluonnos

Yhdyskuntalautakunta käsitteli yleiskaavaluonnosta 31.5.2016 ja päätti asettaa sen nähtäville. Osayleiskaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto olivat nähtävillä 9.6.–7.8.2016 Palvelupiste Kastellissa ja kaupungin nettisivulla. Kaavaluonnos oli lisäksi kommentoitavana sähköisessä karttapalvelussa. Raatihuoneella järjestettiin avoin yleisötilaisuus 15.6.2016, johon osallistui 2 henkilöä. Lisäksi hanke on ollut useasti esillä myös paikallisissa lehdistä ja radioissa.

Kaavaluonnoksesta on saatu yhteensä 5 kirjallista mielipidettä. Sähköiseen karttaan tuli lisäksi 54 karttamerkintää ja 6 vapaata mielipidettä. Osa karttamerkinnöistä oli tyhjiä.

Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot Hämeen ELY-keskukselta, Uudenmaan ELY-keskuksen liikenneosastolta, Museovirastolta, Hämeen liitolta, Puolustusvoimilta, Suomen turvallisuusverkko Stuvelta, Fingrid Oyj:ltä, Liikennevirastolta, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafilta, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesilta ja Pelastuslaitokselta. Lausuntoja pyydettiin lisäksi Hattulan, Janakkalan, Asikkalan, Hausjärven, Padasjoen, Tammelan, Hollolan, Lopen, Pälkäneen, Urjalan ja Kärkölän kunnilta sekä Akaan ja Valkeakosken kaupungeilta. Kannanottoja pyydettiin lisäksi alueen kunnallisteknisten verkostojen haltijoilta sekä muilta kaupungin hallintokunnilta.

Lausuntoja saatiin yhteensä 15 kpl: Hämeen ELY-keskukselta, Museovirastolta, Hämeen liitolta, Liikennevirastolta, Trafilta, Puolustusvoimilta, Stuvelta, Tukesilta, Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta, HS-Vedeltä, Elenia Oy:ltä, Fingrid Oyj:ltä, Elisa Oyj:ltä ja Pälkäneen kunnalta. Lisäksi Elinkeinopoliittiselta neuvottelukunnalta saatiin yritysvaikutusten arviointi.

2.1. Osallisten mielipiteet

2.1.1. Osallisten toimittamat kirjalliset mielipiteet:

Mi1, Mi2 ja Mi3

Mielipiteet ovat sisällöltään samankaltaisia ja osin samojen henkilöiden lähettämiä. Mielipiteissä vastustettiin luonnoksessa ollutta MU-merkintää Vanajan niemen länsiosassa sekä esitettiin perusteluja alueen tulevaisuuden kehittämiseksi. Mielipiteissä haluttiin säilyttää tulevaisuuden rakentamismahdollisuus alueella mm. hyvän sijainnin vuoksi.

Vastine

Mielipiteen jättäneiden yhteyshenkilön kanssa on keskusteltu asiasta. Alueen toteutuminen ei ole kaupungin näkökulmasta tällä hetkellä taroituksenmukaista, mutta esimerkiksi pohjarakennustekniikan kehittyessä alue voidaan kaa-voittaa rakennusmaaksi. Kaavaehdotuksessa alue on osoitettu elinkeinojen reservialueeksi. Alueen ottaminen asumiseen on ongelmallista alueen perustamisolosuhteiden, liikennemelun ja kunnallistekniikan rakentamisen näkökulmasta.

Mi4

Mielipiteessä toivottiin Katumajärven itäpuolella aiemmin olleen matkailualueen säilyttämistä.

Vastine

Alue on palautettu matkailukäyttöön ehdotuksessa.

Mi5

Salomäen alueen sijainti Vanajanniemellä on erityinen – jopa poikkeuksellinen. Kanta-Hämeen maakuntakaavaluonnoksessa valtatie 10 on merkitty Hämeenlinnan kantakaupungin lävistävällä jaksolla liikenneympäristöltään kaupunkimaiseksi taajamaväyläksi, mikä merkinnee sitä, että sen varrelle tulisi osoittaa rakennuskortteleita liittymiseen: pohjoispuolelle Kantolan kaupunkikehittämisen kohdealueelle ja eteläpuolelle Salomäen alueelle ja Vanajan kirkolle.

Alueelle luontevat toiminnot olisivat asuminen, majoitus- ja ravitsemuspalvelut, erikoisliikkeet, vapaa-ajan toiminnot sekä yleinen ulkoilu ja veneily. Paras käyttökonsepti saataneen yhdistämällä useita toimintoja toisiaan täydentämään ja tukemaan. Alueen tulisi olla aktiivinen ympäri vuoden ja sille tulisi muodostaa selkeä, vetovoimainen ja tunnistettava profiili.

Alueella on merkittävää rakentamista kuten voimaa, joten asemakaavan laatiminen tulee varsin pikaisesti ajankohtaiseksi. Viimeistään tällöin koko alueen maankäyttöä tulee tarkastella kokonaisuutena. Myös kaupungilla lienee merkittävää maanomistusta alueella.

Turun valtatie varrelle ehdotetaan sijoitettavaksi matalahkoa liike- tai toimitila rakentamista (I...III krs), joka muodostaa julkisivurintaman ja toimii meluesteenä. Tämän eteläpuolelle asuinkorttelit, jotka kytkeytyvät nykyiseen, täydennettävään ja laajennettavaan pientaloasutukseen. Liikenne voidaan järjestää nykyistä Salomäentietä pitkin kunnes alue liitetään suoraan Turun valtatiehen. Arvokkaiden kulttuuriympäristöjen halki ja vierestä kulkeva tie kaipaa määrätietoista maisemointia ja ympäristön kohentamista.

Vastine

Katso vastaukset mielipiteisiin Mi1, Mi2 ja Mi3.

2.1.2. Karttapalvelun kautta saadut mielipiteet

Kaavaluonnos oli eHarava-palvelussa kommentoitavissa 9.6.-7.8.2016. Vastaajia palvelussa oli yhteensä 20, jotka jättivät noin 54 karttapisteseen osoitettua sekä 6 vapaata mielipidettä.

Karttapisteisiin kohdistetut mielipiteet on jaoteltu kaupungiosittain.

Mi6

Siirin alue: Maanomistajana toivoisimme, että kiinteistömme 109-410-1-39 sijoitettaisiin myös uuteen yleiskaavaan mahdollisimman suurelta osin APr alueelle. Tämä tarkoittaisi vain pientä tarkennusta luonnoksen aluerajaukseen.

Vastine

Siirin alueelle on laadittu kaavarunko, jonka yhteydessä alueen eteläreunaa on luontoarvojen johdosta nostettu pohjoisemmaksi suhteessa voimassa olevaan yleiskaavaan. Yleiskaavaluonnos on tehty kaavarungon pohjalta.

Mi7

Katinen: Keilahallin ympäristössä olisi huomattavasti tiivistämisen varaa rakentamattomilla Katisentien ja Keilapuiston alueilla.

Vastine

Aluetta voidaan tiivistää yleiskaavaehdotuksen mukaan.

Mi8

Katuma: Merkintää PA ei löydy merkintöjen selityksestä, Myös rajausta vaatii tarkistusta.

Vastine

Merkintä on korjattu ehdotukseen, oikea merkintä on P/A.

Mi9

Paikkala: Maanomistajana toivoisimme, että kiinteistöllemme 109-40-103-2 luonnoksessa piirretty VL alue muutetaan EV alueeksi tuoreen asemakaavamme mukaisesti.

Vastine

Yleiskaavamerkintä kertoo maankäytön yleispiirteisellä tasolla eikä noudata tarkasti alueen kiinteistöjakoa tai nykyistä maankäyttöä. Yleiskaava ei kumoa voimassa olevaa asemakaavaa.

Mi10, M11, M12, M13

Kirkonkulma:

- Erittäin vaarallinen liikenneväylä Kirkonkulman koululle, pitää saada kevyenliikenteen väylä, suojatie ja lapsista varoittavat liikenne-merkit
- Erittäin vaarallinen risteys / liikenneväylä erityisesti Hongiston, Katuman, Voimapihan ja muiden lähialueiden Kirkonkulman koululle kulkeville lapsille
- Vaarallinen risteys/liikenneväylä > suojatien tarve, kevyenliikenteen väylän tarve
- Mielestäni kevyen liikenteen mahdollisuuksille turvalliseen liikkumiseen tulisi parantaa tämän risteuksen ja kirkonkulman koulun välisellä alueella. Mielessä ovat varsinkin nuoret koululaiset mm. Hongiston ja Katuman alueelta.

Vastine:

Yleiskaavaan on merkitty toivottu kevyen liikenteen yhteystarve.

Mi14, Mi15

Suosaari:

- Myös toimistoja tänne
- Kantolan kaupat pitää siirtää tähän, kantolan kaupan siirtyvät tähän, hypermarketti Prisma tänne

Vastine:

Suosaaren kaavamerkintä mahdollistaa pääosin kauppaa. Pohjoisosaan voidaan asemakaavoittaa myös päivittäistavarakauppaa, keskussairaala tai muita työpaikkoja (ks. Mi12).

Mi16

Paasikiventien jatke: Kevyen liikenteen yhteystarve Paasikiventien jatkeen kautta on tärkeä, mutta mielestäni Viipurintietä voisi kehittää erityisesti kevyen ja joukkoliikenteen väylänä, kun autoliikenne ohjataan Paasikiventien jatkeen kautta.

Vastine:

Paasikiventien jatke mahdollistaa Viipurintien kehittämisen ehdotetulla tavalla.

Mi17, Mi18, Mi19

Keskussairaalan uusi paikka:

- Merkitsemälläni alueella tarkoitan Viipurinkadun ja Harvialantien risteuksen aluetta, johon kaavaillaan uutta sairaalaa: VR:n puunlastaus-alue siihen liittyvine muine maa-alueineen on ehdottomasti väärä paikka rakentaa sairaala.
- sairaala tähän ja sen viereen asuin ja toimistotornitaloja
- nykyinen bussi terminaali rautatieasemalta tähän ja siihen liikekeskus tuomaan asemanseudulle turisteja houkuttelevia palveluita ja kaupoja

Vastine:

Yleiskaava mahdollistaa alueen kehittämisen, mikäli puunlastausterminaalille ja puolustusvoimien alueelle löydetään muu sijainti. Keskussairaala on yksi vaihtoehto. Muuten aluetta kehitetään keskustaan liittyvänä työpaikka- ja kauppa-alueena

Mi20

Keinusaari: Olen huolissani liian tiheästä rakentamisesta. Viihtyvyyteen tarvitaan tilaa lapsille ja eläkeläisille & työikäisille oleskella yhteispihoilla ja pihaliikuntapaikoilla. Kaupunki tiivistyy hurjaa vauhtia, eurojen ja voittojen ehdoilla.

Vastine:

Virkistysalueita pyritään säilyttämään riittävästi. Keskustan läpi kulkee kaupungin merkittävin ulkoilureitti, joka liittyy uudet alueet laajempiin virkistysalueisiin.

Mi21, Mi22, Mi23, Mi24

Kantola:

- teollisuus alueeksi
- kerrostaloalueelle lisää kerrostaloja (Myllärinkadun pohjoispuoli)
- asuinkerrostaloalueeksi
- Kerrostalo alue tänne yli 10 000 asukasta

Vastine

Kantolaan osoitetaan jonkin verran uutta asuinrakentamista. Alue tulee kuitenkin säilymään tois-
laiseksi pääosin teollisuus ja työpaikkakäytössä.

Mi25

Asemanranta:

1. Toivoisin ettei Varikonniemen ainutlaatuista ympäristöä pilattaisi liialla rakentamisella.
2. Asuinkerrostaloja siten, että ranta viiva säilyy puistoalueena

Vastine

Alueelle on laadittu asemakaava, joka on saanut lainvoiman vuonna 2017. Suurin osa Varikonniemestä on osoitettu virkistyskäyttöön ja muinaismuistoalueeksi.

Mi26, Mi27, Mi28, Mi29, Mi30, Mi31, Mi32, Mi33

Keskusta:

- ok
- keskustamainen alue voisi laajentua Kantolan kautta Katumalle asti ja Tiiriön ja Poltinahon suuntaan
- Missä keskustan leikkipuistot? Ei ainoatakaan bulevardia tai nuorten oleskeluun tarkoitettua viheriötä. Keskusta on ahdas ja sokkeloinen. Joku Sibeliuksen puisto on postimerkin kokoinen - ei kioskia ei kukkia ei viihtyisyyttä. Kivikylä ei ”myy”.
- Saisiko keskustan kartankin näkyville kommentoitavaksi? Itseäni ihmetytti tässä kerrostalokorttelissa oleva AP-merkintä. (Niittykatu 7)
- asuin tornitaloja tänne (Engelinrannan länsi-osa)
- Goodmanin laajennus tähän ja asuntoja ja toimistoja (Moottoritien kate)
- Goodmanin laajennus ja asuntoja ja toimistoja (Moottoritien kate)
- Keskustan erilliskartassa oli merkitty kevyen liikenteen tarve Lukiokatua pitkin. Erinomaisista! Äärimmäisen tärkeää olisi kuitenkin ulottaa tarve länteen aina Parolantielle asti. Lukiokadulla olisi valtavasti pyöräilypotentiaalia.

Vastine

Keskusta-alueen rajausta riippuu suurelta osin keskustamaisten toimintojen sijainnista kaupungissa. Keskusta-alue on osoitettu siten, että syntyvästä alueesta on mahdollista muodostua ”oikeaa” keskustaa. Keskustan karttaan on tehty korjauksia ja täsmennyksiä ehdotusvaiheessa.

Mi34

Kankaantausta, Moottoritien varsi: Tähän kohtaan voisi yleiskaavaankin merkitä kevyen liikenteen yhteystarve moottoritien ali. Pelkille moottoriajoneuvoille tarkoitettu tunneli ei ole nykypäivää, kevyelle liikenteellä tarvitaan suurempi yhteys Kankaantakaa Visamäkeen.

Vastine

Kevyen liikenteen yhteystarve on lisätty kaavaehdotukseen.

Mi35, Mi36, Mi37

Ojoisten kartanon ympäristö

- kerrostaloja tänne (Moottoritien ja kartanon väli)
- Ojoisten kartanon alueen kaavoittaminen on hyvin suotavaa, mutta tässä kohtaa on otettava huomioon historiallinen Härkätien paikka, joka näkyy edelleen, sekä kartanon kulttuuriympäristö. Toivottavasti myös kartano avautuisi kansalaisille avoimeksi!
- Kerrostaloja tänne (Härkätien ja kartanon väli)

Vastine

Yleiskaavaehdotus mahdollistaa Ojoisten kartanon alueen täydennysrakentamisen tutkimisen asemakaavoituksella.

Mi38, Mi39

Pulleri:

- Tämä viheralue on mielestäni sellainen, jota voisi hyvinkin täydennysrakentaa enemmänkin kuin nyt ehdotettu. Tukisi myös maakuntakaavaa. Nykyisellään alue on vähäisessä käytössä. Vaihtoehto on kehittää luonnokseen merkittyä ulkoilureittiä. (Eino Leinon kadun ja Puhelin-kadun väli)
- Härkätielle merkitty vanha tielinjaus on virheellinen. Nyky-Härkätie linjattiin 1930-40-luvulla. Vanha Härkätie on kulkenut nykyistä Fasaanin- ja Metsontietä, hetken nykyhärkätietä sivuten kerrostalojen ali Ojoisten kartanolle.

Vastine:

Kaupunkirakenteen keskellä olevia viheralueita ei ole osoitettu täydennysrakentamiseen. Tavoitteena on, että seuraavalla yleiskaavakierroksella selvitetään tarkemmin täydennysrakentamisen paikkoja. Härkätien linjausta on tarkennettu ehdotusvaiheessa.

Mi40, Mi41, Mi42, Mi43

Jukola:

- Koska läpiajokielto poistuu Liivuorentie-Taulamattintieltä?
- Jos sairaala siirtyy keskustaan, nykyisestä sairaala-alueesta saisi hyvin kerrostaloalueen nykyisiä rakennuksia hyöntyäen ja täydennysrakentamisella.
- Kerrostaloja tähän (Ahvenistontien pelto)
- Pollentien hieno viljelymaisema on aivan upea piristys keskellä asutusta. Haluaisin kovasti sen säilyvän.

Vastine

Läpiajo ei liity yleiskaavaan, vaan ratkaistaan liikennesuunnittelun yhteydessä. Sairaalan alueelle on osoitettu täydennysrakentamista siitä huolimatta siirtyykö keskussairaala vai ei. Myös Ahvenistontien pelto on osoitettu uudisalueeksi. Pollentien alue on asuinrakentamisen ja kunnallisteknisten verkostojen kannalta erittäin hyvä sijainti ja siksi osoitettu asumiseen.

Mi44

Kolkanmäki: Kolkanmäen upea virkistysalue tulisi säilyttää nykyisessä laajuudessaan palvelemaan kasvavan Sammon asuinalueen ja yleisesti kaupungin länsiosan asukkaita. Ko. asuinalue lohkaisee hienoimman osan virkistysalueesta

Vastine

Kolkanmäen alueesta osalla on asuinrakentamisen ja kunnallisteknisten verkostojen kannalta erittäin hyvä sijainti ja siksi osoitettu asumiseen. Alueella on hyvät virkistysyhteydet eri suuntiin.

Mi45

Tervaniemi / Kurjenkorventie: Kahden AP-alueen väliin jäävän kapean virkistysalueen palasen voisi kaavoittaa ja rakentaa asuinkäyttöön. Kyseinen ”niittyä ja pusikkoa” sisältävä alue ei ole virkistysalueen kannalta oleellinen.

Vastine

Alueen eteläpuolella kulkee valtakunnallinen kaa-sulinja, joka rajoittaa käyttöä. Pohjoisosa toimii tärkeänä virkistysyhteytenä. Muu osa alueesta on osoitettu asumiseen.

Mi46

Hattelmalanjärvi: Tämä merkki tarkoittaa Hattelmalan aluetta, johon pääsy 10-tieltä, moottoritietä ja kaupungin suunnalta = sopii uuden sairaalan paikaksi. Jos uusi rakennus on ylipäättään tarpeellinen.

Vastine

Sairaalan sijaintia on selvitetty vuoden 2016 aikana. Parhaaksi paikaksi osoittautui radan varsi Hätilässä.

2.1.3. Vapaaseen tekstikenttään jätetyt mielipiteet olivat:

Mi47

Vaikuttaako sairaalan poissiirtyminen läntisiin kaavoihin?

Vastine

Vaikuttaa ainakin siten, että siirto mahdollistaa Ahveniston sairaala-alueen lisärakentamisen. Siirto keskustaan saattaa lisätä itäpuolen asuinalueiden laajenemistarvetta, mikä voi heijastua läntisillä alueilla. Muuten vaikutus kaavoihin on vähäinen.

Mi48

Toivoisin että kaikessa uudessa rakentamisessa otettaisiin huomioon esteettömyys. Kysyttäisiin mielipide ja kommentti sellaiselta, jolla on omakohtaisia kokemuksia. Esimerkkinä Goodmannin ympäristön suojatiet ym. Suojatiet eivät ole sujuvasti kuljettavissa koska tien reunassa on kynnykset, kävelylle se on harmiton mutta ei huonojalkaiselle, pyörätuolia tai sähkömopoa käyttävälle. Jalkakäytävät ovat yleisesti kaupungissamme aika surkeassa kunnossa. Parhaiten pääsee kulkemaan aivan uudella jalkakäytävällä ja rantareitin hiekkatiellä. Siellä se on nautinnollista koska on niin tasaista.

Vastine

Esteettömyys on yksi lähtökohta uudisrakentamisessa. Uusien alueiden mahdollistaminen lisää esteettömiä ympäristöjä ja rakennuksia Hämeenlinnassa. Esteettömyyteen ei voi muulla tavalla vaikuttaa yleiskaavatasolla.

Mi49

Näytölle rakentuvasta kartasta on vaikea saada yleiskuvaa, jonka vuoksi yleisöinfo on tarpeen. Kenelle Goodmanin vieressä olevat yksiöt ja pien-asunnot on tarkoitettu? Olen kuullut valituksia kaupungin virkamiesten taholta, että kaupunki eläköityy, että täällä elää vain köpötteleviä vanhuksia. Johtuu osaksi siitä, että täällä ei ole tarjolla akateemisesti koulutetuille, perheellisille ihmisille töitä, ja siitä, että lapsiperheet eivät ylipäänsä halua asua ahtaassa keskustassa lapsenvaunuineen ja koululaisineen. Ymmärrettävää. Nyt kun asemanseutu, Keinusaari ja sen rantakaistale rakennetaan muurahaiskeoksi ja sen muuriksi järven suuntaan, kaupungin viehätys vähenee entisestään. Liikenne on tälläkin hetkellä täysin puuroa ainakin Harvialan tien suunnalla, joten on käsittämätöntä että keskustan uusien asukkaiden automäärää ja liikenteen tukkeutumista ilmeisestikään oteta edes huomioon. Keskustasta tulee peltilehmien kaupunki, jossa ihmimillinen rauha ja elämänilo on tuntematon käsite

Vastine

Kaavaluonnoksesta pidettiin yleisötilaisuus 15.6.2016. Kaupungissa pyritään osoittamaan monimuotoisia alueita kaikille väestöryhmille. Hämeenlinna on kaikkien kaupunki. Yleiskaavassa osoitetaan paljon alueita rakentamiseen, mutta myös olemassa olevan kaupungin tiivistämistä ja palveluiden paikkoja. Keskustan uusiin kerrostaloihin on löytynyt uusia asukkaita monia muita alueita helpommin. Kaupunki pyrkii yleiskaavalla seuraamaan maassamme olevia asumisen ja yrittämisen trendejä ja sitä kautta tarjoamaan mahdollisimman monelle hyvää ja kiinnostavaa ympäristöä.

Mi50

Muuten hyvä yleiskaava, mutta kerrostalo alueita oli merkitty liian vähän esim. Kantolan alueella. Hämeenlinnan kaavoitus ja rakentaminen pitäisi saada paljon nopeammaksi, vuoteen 2013 Hämeenlinnassa olisi 120 000 asukasta myös Iittalaa, Renkoa, Lammia, Tuulosta ja Hauhoa tulisi kehittää niin palveluissa kuin lisää asuntoja niiden keskustoihin, myöskin saada houkuteltua uusia asukkaita Hämeenlinnaan kuin turvapaikan hakijoita kuin suomalaisia.

Vastine

Yleiskaavan asuinaluealuevaraukset perustuvat väestöennusteeseen. Mikäli väestö lisääntyy huomattavasti ennustettua nopeammin, voidaan asia huomioida seuraavalla yleiskaavakierroksella. Keskustan laajenemisalueet tullaan toteuttamaan myös hyvin tiiviinä, jolloin säästyy maa-alaa tulevaisuuden tarpeisiin. Maankäytön linjaustenkin lähtökohtana olevan väestöennusteen mukaan myös pitäjien väkiluku kasvaa.

Mi51

Arvostan rohkeutta täydennyshakentamiseen ja toivon pyöräilyolosuhteiden huomioimista kaikissa yhteyksissä.

Vastine

Pyöräilyn pääreitit on osoitettu yleiskaavaehdotuksessa.

Mi52

Alajärven Hirvonniemen alueesta on tehty ranta-asemakaavahakemus kaupungille 6.7.2016. Osana valmistelua alueen maanomistajat ovat teettäneet kustannuksellaan kaavoituksen edellyttämän pohjakartan, jonka kaupunki on hyväksynyt. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on järjestetty viranomaiskuuleminen kesäkuussa 2016. Kaupungin edustajat eivät tuolloin sanallakaan maininneet valmisteilla olevaa yleiskaavaa. Alueen maanomistajat esittävät perustellusti alueen rakennuspaikkojen vahvistamista, rakennusoikeuden määrää sekä alueen metsänhoito-osioiden vahvistamista edelleen metsänhoitoalueiksi. Kaavaterveisin xx xx tilojen 16:60, 16:61, 16:62, 16:63, 16:64, 16:89, 16:94 ja 16:95 omistajien valtuuttamana.

Vastine

Vireillä oleva kaava otetaan huomioon kaavaehdotuksessa. Kantakaupungin yleiskaava ei korvaa tarkemman ranta-asemakaavan laatimistarvetta.

2.2. Luonnosvaiheen lausunnot

ELY-keskus 20.10.2016

ELY-keskuksen lausunnon mukaan uudenlaiset vuorovaikutuskokeilut ovat hyvä asia kaavan merkityksen havainnollistamisessa kansalaisille. Jatkuvapäivitteinen yleiskaava on hyvä ajatus, mutta se tulee tehdä suunnitelmallisesti.

Selostuksessa tulee kertoa, miten yleiskaava edistää kestäväää aluerakennetta kasvukäytävällä. Mitä tavan asutuksen sijoittaminen Hämeenlinnan ja Janakkalan rajalle tulisi ajoittaa aseman seudun kehittämiseen. Kantakaupungin yleiskaavassa ELY-keskus suhtautuu kriittisesti sellaiseen asumiseen jossa liikennejärjestelmä perustuu yksinomaan henkilöautoiluun. Tällaisia alueita ovat ainakin Siiri, Harviala ja Tiirinkoski (Tertti).

Ennen 10-tien palvelutason määrittämistä on mahdotonta ottaa kantaa Suosaaren alueen hyödyntämiseen. Kaavakartalle ja selostukseen on syytä tarkentaa eri alueiden ajoittamista. Kaavan liikenteelliset vaikutukset tulee päivittää selvitysten valmistuttua. Vaikutuksista kiinnostaa erityisesti liikenneturvallisuuden parantaminen ja vaikutukset kulkutapaosuuksiin. Pyöräilyn, kävelyn ja joukkoliikenteen merkitys ei näy luonnosvaiheen kartalla. Pyöräilyn pääreitit on tarpeen osoittaa kartalla. Parannettavien liittymien valintaa tulee selventää selostuksessa.

ELY-keskus ei vastaa uuden asutuksen tarvitsemasta melun ja tärinän torjunnan suunnittelusta eikä sen toteuttamisesta. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että tiehen rajoittuvat virkistysalueet, jotka sijaitsevat tien melualueella tulisi merkitä suojaviheralueeksi. Alueen hulevesiselvityksen osalta tulee ottaa huomioon koko kantakaupungin hulevesiverkosto. ELY-keskus suhtautuu kielteisesti tonttien hulevesien johtamiseen maantien sivuosiin. Lisäksi laskuojien osalta tulee varmistaa myös mm. moottoriteiden alittavien rumpujen kapasiteetin riittävyys vesimäärien kasvaessa.

Yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu keskustan ulkopuolisen kaupan alan kasvattamista. Kirs-tulan alue on sinänsä oikeassa paikassa, mutta ristiriidassa keskustan kehittämisen kanssa, sillä se edelleen keskittää kaupan vetovoimaa Tiiriön suuntaan. Palveluverkkoselvityksen mukaan keskusta tulee osoittaa 105 000 k-m² kaupan alaa. Tavoitetta tai arviota sen jakautumisesta ei esitetä. Samoin Ruunumyllyn alueen kaupan alue vie painopistettä pois keskustasta.

Viherverkostossa on merkittäviä estevaikutuksia Moottoritie vt 3, Valtatiet, kantatiet, radat. Merkittävimmän estevaikutuksen luo valtatie 3 moottoritie ja päärata. Näiden osalta tulee varmistaa että alueen maankäytössä varaudutaan ekologis-

ten yhteyksien säilyttämiseen ja kehittämiseen. Ekologiset yhteydet tulee ottaa paremmin huomioon yleiskaavoituksessa.

Natura-merkintää tulee avata selostukseen ja määräyksiin on lisättävä natura-alueiden pääkäyttötarkoitusten mukainen kuvaus. Kaupunkipuiston laajentaminen ja nykyisen olemassaolo tulee näkyä isolla kaavakartalla. ELY-keskus esittää, että kaavaan tulee merkitä kartalle ja selittää kaavaselostuksessa kaikki tiedossa olevat luontotyyppikohteet yms. luo-kohteet.

Pilaantuneet maa-alueet on merkittävä yleiskaavan kaavakartalle selkeästi. Pilaantuneita maita on erityisesti Vanaja-Kantolassa, Engelinrannassa ja Varikonniemessä. Yleiskaava-alueella olevat kaatopaikat olisi syytä kunnostaa viimeistään ennen asemakaavoitusta. Edellä kuvatut pilaantuneet maa-alueet ja entiset kaatopaikat tulee vähintäänkin merkitä yleiskaavaan selvitettäväksi / kunnostettaviksi kohteiksi. Ahvensiton luonnonsuojelualueella sijaitsevan ampumaradan merkintä pyydetään poistettavaksi kaavakartalta.

Kunnallistekniikan laadun arviointi yleiskaavassa on vaikeaa. Kapasiteettia tulee vahvistaa huomattavasti vuoteen 2035 maankäytön lisääntymisen ja kehittymisen myötä. Vedenkäsittelyalueiden aluevaraukset tulee esittää laajempina käsittäen niihin liittyvät kaivot. Kanta-Hämeen keskussairaalan läheisyyden asumisen reservialueen toteuttamisessa on huomioitava läheinen vedenottamo ja sen vaatimat suojaustoimenpiteet. Visamäen-Kylmälahden TP/P -alue. Varmistettava, ettei läntisin osa sijoitu liian lähellä Kylmälahden vedenottokai-voja. Kaupungilta puuttuu yleiskaavatasoinen riittävän laaja hulevesiselvitys. Myös Hämeenlinnan kaupungin hulevesistrategia on tarpeen päivittää.

ELY-keskus lausui myös muista teknisistä korjaustarpeista yleiskaavakartalla, kuten keskustan merkintöjen selkiyttämistä sekä koko kaavakartan luettavuuden parantamisesta.

Vastine

Kestävän kehityksen ratkaisuja on arvioitu tarkemmin selostuksessa. Urban Zone III –hankkeen yhteydessä osoitettiin, että suurin osa Hämeenlinnan kantakaupungista on autovaltaista aluetta joukkoliikennetarjonnasta huolimatta, kun tarkastelussa huomioidaan toteutuneet kulkutapaosuudet. Yleiskaavassa on osoitettu vähemmän autovaltaisten alueiden laajennuksia kuin aiemmissa suunnitelmissa. Uusista asuinalueista suurin osa sijoittuu laajenevaan keskustaan tai olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisään. Kaavakartalle on merkitty myös kaupungin pääpyöräilyreitit.

Valtateihin liittyvät selvitykset ovat osin valmis-tuneet. Kaavakartalla näkyy kaupungin tahtotila

valtateihin liittyvien alueiden maankäytön osalta. Alueiden toteutus on edelleen riippuvainen kustannustehokkaista liikennetarkoituksista. Kaupan osalta ehdotuksessa on osoitettu aiempaa enemmän kauppaa keskustaan. Tilaa vaativan kaupan ylirajoitus johtuu eri alueiden suurista epävarmuustekijöistä, joista oleellisin on liittyminen liikenneverkkoon.

Ehdotuksessa osoitetaan keskeisimmät tutkitut pilaantuneiden maiden alueet. Ahveniston ampumarata on jätetty ehdotukseen, sillä se on merkittävä myös maakuntakaavaluonnokseen. Merkintä perustuu vuonna 2016 laadittuun ampumarata selvitykseen. Yleiskaavan luontomerkintöjä on tarkennettu ehdotusvaiheessa. Kaupunkipuiston laajenemisuunta on merkitty kaavakarttaan. Laajenemisen raja ei ole vielä tiedossa, joten alue-merkintää ei ole tehty.

Yleiskaavakarttaa ja selostusta on tarkennettu ehdotusvaiheessa. Muutoksissa on otettu huomioon ELY-keskuksen lausunto, viranomaisneuvottelu sekä muu yhteistyö kaavatyön aikana.

Museovirasto 28.9.2016

Tiivistäminen ja täydennysrakentaminen edellyttävät taitavaa sovittamista ja maltillista otetta. Täydennysrakennusselvityksen on tarpeen antaa lähtökohdat hallitulle maankäytön suunnittelulle. Osana selvitystyötä on hyvä arvioida, miten korkeaa rakentamista kaupungin eri alueet kestävät. Rakentamisen vaikutus kaupunkimaisemaan ja erityisesti kulttuuriympäristön arvoalueisiin tulee selvittää riittävällä tarkkuudella.

Lausunnossa on useita täsmennyksiä yleiskaavamääräyksiin ja –merkintöihin sekä kaavaselostukseen. Kaavakartalle tulee lisätä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Inventoinneista mainitaan, että mikäli inventointien aluerajauksista poiketaan, perustelut tulee tuoda esiin selostuksessa. Kaava-aineistossa tulee esittää kaavasuojeltujen kohteiden lisäksi erityislainsäädännön nojalla suojellut ja rautatiesopimuksen mukaiset kohteet.

Museovirasto on aiemmin esittänyt, että Hämeenlinnasta tulisi tehdä modernin rakennuskannan inventointi. Ensisijaista onkin aineistojen päivittäminen ajantasaisiksi. Toissijaisesti kaavaselostuksessa tulee selvemmin tuoda esiin, että uudemman rakennusperinnön osalta kaavaa ei voida pitää ohjaavana.

Museovirasto pitää välttämättömänä arkeologista inventointia muuttuvan maankäytön alueilla. Noilla alueilla monen muinaisjäännöksen kunto ja säilyneisyys olisi myös pitänyt tarkastaa, jotta ei turhaan merkitä suojelukohdeeksi runsaan 30 vuoden aikana mahdollisesti tuhoutuneita tai tuhottuja muinaisjäännöksiä. Se ei ole oikein myöskään kiinteistönomistajien oikeusturvan kannalta. Hämeenlinnan kantakaupungin alueella on edelleen suuri arkeologinen potentiaali. Museovirasto esittää kahden muun kulttuuriperintökohteen huomioimista tässä kaavassa suojelumerkinnällä: Hangasmaaki ja Kankaisten historiallinen kylä.

Hämeenlinnassa juurikaan tehty eikä kattavaa tietoa vedenalaisesta kulttuuriperinnöstä ole käytettävissä, joten kantakaupungin vesialueilla tapahtuvien hankkeiden valmistelun yhteydessä on varauduttava selvitysten tekemiseen.

Maaseudun osalta on huomionarvoista, että kaavaan on merkitty peltoalueita varsin rajallisesti. Vanajaveden laakson ja esimerkiksi Kankaisten kylän maisemakuvassa pellot ovat kuitenkin valitsevia. Maiseman arvojen kannalta peltoalueiden merkintä kaavakartalle laajamittaisemmin on perusteltua. Lisäksi tulee harkita MA-merkinnän (maisemallisesti arvokas peltoalue) käyttöönottoa.

Alueet, joilla on todettuja kulttuuriympäristön ar-

voja ja joille toisaalta osoitetaan muuttuvaa maankäyttöä, tulee kaavaselostuksessa nostaa esiin ja arvioida muuttuvan maankäytön vaikutukset kulttuuriympäristöön. Tarvittaessa voidaan myös esittää kaavamääräyksiä, joilla ohjataan yksityiskohtaisempaa suunnittelua kulttuuriympäristön arvot huomioiden.

Yleiskaavaluonnos ei vielä täytä kaikilta osin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kulttuuriympäristöä koskevaa erityistavoitetta eikä yleiskaavan vaikutusten arvioinnin vaatimuksia ja sisältövaatimuksia.

Vastine

Kaavakarttaa ja selostusta tarkennettaessa on huomioitu Museoviraston esiin nostamat seikat. Täydennysrakentamisen selvitys on laadittu ehdotusvaiheeseen. Selvityksessä otetaan kantaa myös rakentamisen volyymiin ja korkeuksiin. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä erityislainsäädännön nojalla suojellut ja rautatie-sopimuksen mukaiset kohteet on merkitty kaavakartalle. Maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajaa ei ole lisätty, sillä se käsittää lähes koko kantakaupungin rakennetun alueen. Inventointien aluerajauksista poikkeaminen on perusteltu kaavaselostuksessa.

Modernin rakennuskannan inventointi tullaan tekemään seuraavan yleiskaavapäivityksen yhteydessä. Muinaisjäännökset on merkitty kartalle kaavan laatimishetkellä tiedetyn tilanteen mukaan. Muinaisjäännöksistä ei ole tehty kokonaisvaltaista selvitystä. Muinaisjäännökset tullaan selvittämään asemakaavoituksen yhteydessä.

Muuttuvaa maankäyttöä kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä on tarkennettu ehdotuksessa. Aluevarauksia on pienennetty. Vaikutukset kulttuuriympäristöön on selostuksessa.

Hämeen liitto 12.9.2016

Perusolemukseltaan yleiskaava on tarkistettujen ja voimassa olevien maakuntakaavojen mukainen. Tämä ilmentää myös Hämeen liiton ja Hämeenlinnan kaupungin, kuten myös muiden jäsenkuntien, aktiivista yhteistyötä. Yksittäisiä eroja aluevarauksissa maakuntakaavoihin nähden on, mutta erot eivät ole kuitenkaan olennaisia ja ne perustuvat kaavahierarkian mukaisesti maakuntakaavaa tarkempaan suunnitteluun. Päälinjat ovat yhdenmukaiset.

Maakuntakaavan suunnittelusuosituksen mukaisesti kuntien yhteistyö maankäytön ja liikenteen suunnittelussa on ollut lähivuosina aktiivista ja tiivistä. Yhteistyötä tarvitaan jatkossakin. Hämeen liiton laatima rakennetarkastelu sisältää koko Hämeenlinnan kaupungin alueen keskusrakenteen tarkastelun sekä väestöllisen mitoituksen. Mitoitus on neuvoteltu yhdessä Hämeenlinnan maankäytön suunnittelun kanssa ja siitä vallitsee yhdenmukainen käsitys.

Maakuntakaava on käytännössä ainoa yhtenäinen koko Hämeenlinnan alueen kattava yleispiirteinen maankäytön kehittämissuunnitelma. Hämeen liitto on käynnistänyt uuden kokonaismaakuntakaavan valmistelun. Uusi kokonaismaakuntakaava tarjoaa mahdollisuuden koko Hämeenlinnan alueen maankäyttölliseen tarkasteluun tilanteessa, jossa koko kunnan kattava yleiskaava puuttuu. Maakuntakaava voidaan yhteisesti sopia ja yhteistyössä laatia siten, että se palvelisi hyvin myös kantakaupungin ulkopuolisten alueiden maankäytön yhteensovittamista.

Hämeen liitto puoltaa edellä kuvattu huomioon ottaen yleiskaavan jatkovalmistelua luonnoksen pohjalta.

Vastine

Yleiskaavaa on valmisteltu yhteistyössä naapurikuntien ja Hämeen liiton kanssa. Yleiskaavan aikataulu on sovitettu yhteen Hämeen liiton valmisteleman maakuntakaavan laatimisen kanssa. Maakuntakaavan merkitys Hämeenlinnan kaupungille on suuri, sillä se toimii tärkeänä osana kantakaupungin ulkopuolisten alueiden maankäytön yhteensovittamista.

Liikennevirasto 20.9.2016

Hämeenlinnaan sijoittuva raakapuun kuormauspaikka kuuluu osaksi Liikenneviraston valtakunnallista raakapuuterminaalien ja raakapuun kuormauspaikkojen tavoiteverkkoa 2019. Raakapuun kuormauspaikalle on Hämeenlinnan seudulta löydettävä uusi korvaava sijainti, ennen kuin nykyinen kuormauspaikka voidaan osoittaa yleiskaavaluonnoksen mukaisesti muuhun käyttötarkoitukseen. Myös kuormauspaikan siirron kustannusten jaosta tulee olla sovittuna Hämeenlinnan kaupungin ja Liikenneviraston kesken.

Vaneritehtaantien tasoristeys tulee korvata eritasoratkaisulla. Pääradan lisäraiteiden tilantarve tulee huomioida radanvartta asemakaavoitettaessa. Liikennevirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on tapauskohtaisesti otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja värinähaitat. Liikennevirasto muistuttaa, ettei se osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun- ja värinäntorjunnan kustannuksiin.

Yleiskaava-alueen läpi kulkee Turengin venereitti, joka on merkitty kaavakartalle. Reitille sijoittuvien uusien siltojen aukkomitoitukset tulisi mitoittaa vähintään vastaaviksi kuin kaava-alueen läheisyydessä olevien siltojen, jotta vesiliikenteen toimintaedellytykset pysyvät entisellään.

Liikennevirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta.

Vastine

Liikenneviraston lausunto on otettu huomioon kaavaehdotusta laadittaessa. Raideliikenteen haitat selvitetään tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Ehdotusvaiheessa on valmisteltu myös kantakaupungin meluselvitys.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi 16.9.2016

Trafi muistuttaa, että kaavoittamisessa tulee huomioida rautateillä kulkevan tavaraliikenteen riskit ja rautateistä mahdollisesti aiheutuva värinä ja melu. Kaupunkisuunnittelussa tulee myös huomioida radan ja muiden tieväylien risteämisen turvallisuuden varmistaminen sekä radan estevaikutus.

Vastine

Trafin lausunto on otettu huomioon kaavaehdotusta laadittaessa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes 13.9.2016

Tukes toteaa, että vaarallisiksi luokiteltavien kemikaalien aiheuttama vaara tulee ottaa huomioon laitosten sijoituksessa kaavoitettavalle alueelle tai sen lähiympäristöön. Mikäli näiden konsultointivyöhykkeiden sisällä tehdään tarkempia kaavoitustoimia tai jatkosuunnitelmia, tulee pyytää edelleen Tukesin ja pelastuslaitoksen lausunto. Lisäksi alueella kulkevien maakaasuputkien suojaetäisyydet tulee huomioida. Tukes suosittelee tekemään yhteistyötä kaava muutosasioissa alueella toimivien vaarallisia kemikaaleja käsittelevien ja varastoivien laitosten kanssa. Kaavasuunnittelussa tulee ottaa huomioon tuotantolaitosten ja varastojen riittävät suojaetäisyydet erityisesti herkkiin kohteisiin kuten päiväkoteihin, kouluihin, hoitolaitoksiin ja muihin julkisiin tiloihin, joissa on paljon ihmisiä.

Vastine

Tukes lausunto on otettu huomioon kaavaehdotusta laadittaessa.

Kanta-Hämeen pelastuslaitos 16.9.2016

Pelastusviranomaisella ei ole huomautettavaa. Pelastuslaitoksella on tosin jo nykyisinkin ongelmia tuottaa riittävää toimintavalmiutta erityisesti kantakaupungin länsipuolen I- ja II-riskialueille.

Puolustusvoimat / 2. Logistiikkarykmentti 21.11.2016

Lausunnossa pyydetään huomioimaan kaavan valmistelussa, että Panssariprikaatille tärkeitä ovat Hätilän ja Parolannummen Ilveskallion alueiden suunnat sekä näiden laajuus ja ampuma- ja harjoitusalueiden toimintamahdollisuuksien turvaaminen määritetyillä melualueilla. Valtatie 10:n kehittämiseen esitetyt tienparannushankkeet eivät saa heikentää PSPR:n kulkuyhteyksiä valtatie 10:n suunnasta Hätilän alueelle. Puolustusvoimien EP-alue merkintä pitää merkitä Talousvarikon tonttialueelle.

Vastine

Puolustusvoimien lausunto on otettu huomioon kaavaehdotusta laadittaessa. Talousvarikon tonttialue on osoitettu kaavaehdotuksessa puolustusvoimien alueeksi ja selvitysalueeksi (EP/sel).

HS-Vesi 30.9.2016

Uudet asuinalueet on sijoitettu kohtuullisen etäisyyden päähän nykyisistä verkostoista. Uusien alueiden ajoitus on kuitenkin tärkeää, jotta vesihuoltoa ei jouduta rakentamaan liian etupainotteisesti. Yleiskaavaluonnoksen uudet asuinalueet kohdistuvat pääasiassa alueille, joille vesihuollon yleissuunnitelmat on tehty. Vesihuollon kannalta on oleellista, että rakentaminen etenee sen mukaan, mitä vesihuollon yleissuunnitelmissa on maankäytön kanssa yhteistyössä oletettu.

Yleiskaava-alueella on useita kohteita, joihin voidaan sijoittaa paljon vettä käyttävää toimintaa erityisesti Kirstulassa, Kantolassa ja Suosaareissa. Vesihuollon puolesta oli tärkeää tietää etukäteen minne paljon vettä käyttäviä toimintoja ollaan sijoittamassa. Vesihuollon pääjohtojen kapasiteettiratkaisut ovat pitkälle tulevaisuuteen kantavia ja tehtyjä ratkaisuja on haastavaa ja kallista muuttaa jälkeinpäin. Paljon vettä käyttävää toimintaa pitäisi sijoittaa alaville paikoille, jotka ovat vesijohdotjärjestelmän ”peruspainepiirissä”. Lisäksi suuri vedenkäyttö on huomioitava viemärikapasiteeteissa.

Vesihuollon yleissuunnittelutilanne antaa hyvän lähtökohdan asuinalueiden laajentamiselle ja tiivistämiselle siten, että laajeneminen tapahtuu vesihuollon näkökannalta hallitusti. Maankäytön siirtyessä tarkempaan kaavavaiheeseen HS-Vesi luonnollisesti tarkentaa ko. alueen vesihuoltosuunnittelua. Vanhoille jo rakennetuilla alueilla oletamme, että näille alueille ei ole suunniteltu sellaisia muutoksia jotka vaikuttavat vesihuoltoteknisiin ratkaisuihin.

Pohjavesien osalta tulee ottaa erityisesti huomioon pohjavesien suojelukysymykset. HS-Veden Kanta-Hämeenlinnan alueen vesihuolto nojautuu Ahveniston tekopohjavesilaitokseen ja Kylmälahden pohjavedenottamoon. Yleiskaavassa ei osoiteta uusia teollisuustoimintoja pohjavesialueelle. Muutamia AP ja TP alueita on kuitenkin osoitettu. Uusien toimintojen osalla tulee pohjaveden laadun turvaamisen lisäksi turvata myös sadeveden imeytyminen ja uuden pohjaveden muodostuminen siten, että alueilla imeytettäväksi kelpollinen sade- ja hulevesi imeytetään alueella. Tämä tulisi tarvittaessa määrätä myöhemmissä kaavamerkinnöissä.

Vastine

HS-Veden lausunto on otettu huomioon kaavaehdotusta laadittaessa. Vaiheistuksesta käydään HS-Veden kanssa jatkuvaa keskustelua ja pyritään ennakoimaan kasvusuuntia mahdollisuuksien mukaan. Vanhoista alueista suurimmat mahdolliset muutokset kohdistuvat lähinnä Viipurintien varteen sekä Jukolaan.

Elenia Oy 22.3.2017

Kaavoituksessa on huomioitava voimajohdon rakennusraajat ja suositukset. Sähköasemat tulee osoittaa kaavakartalla EN-alueina. Elenia Oy on esittänyt Kanta-Hämeen maakuntakaavaan varattavaksi uuden sähköaseman Moreenin teollisuusalueelta sekä voimajohtoreitin välille Moreeni-Turenki. Nämä tulee esittää myös yleiskaavassa. Lausunnossa on lisäksi tarkennuksia voimajohtoreitteihin.

Vastine

Elenian lausunto on otettu huomioon kaavaehdotusta laadittaessa. Voimajohtoilta ei ole esitetty rakennusrajoitusrajoja, sillä ne voidaan ottaa huomioon tarkemmassa kaavoituksessa.

Suomen turvallisuusverkko Oy Stuve 19.9.2016

Stuvella ei ole lausuttavaa tai osallistumistarvetta kaavahankkeeseen.

Fingrid Oyj 3.3.2017

Kaava-alueella sijaitsee Fingridin voimajohtoja sekä sähköasema. Kaavoituksessa on suositeltavaa, että voimajohtoa varten varattuna alueen osana käytetään johtoalueen kokonaisleveyttä eikä tälle alueelle osoiteta rakennusaloja. Näin varmistetaan, että sähköturvallisuuden näkökulmasta rakennelmien, rakennusten ja voimajohdon väliin jää riittävä etäisyys. Lausunnossa on lisäksi ehdotettu tarkennuksia ja lisäyksiä kaavakarttaan ja määräyksiin.

Vastine

Fingridin lausunto on otettu huomioon kaavaehdotusta laadittaessa. Voimajohtoilta ei ole esitetty rakennusrajoitusrajoja, sillä ne voidaan ottaa huomioon tarkemmassa kaavoituksessa. Voimajohtoja koskevia määräyksiä on tarkennettu.

Elisa Oyj 29.6.2016

Elisalla on alueella telekaapeleita, jotka on otettava huomioon, ennen rakentamisen aloittamista.

Pälkäneen kunta 16.8.2016

Pälkäneen kunnalla ei ole lausuttavaa Hämeenlinnan kantakaupungin osayleiskaavaluonnoksesta.

Elinkeinopoliittinen neuvottelukunta 8.3.2017

Yleiskaavassa keskustan merkitystä on korostettu ja keskusta-alueelle on suunniteltu paljon lisää rakentamista, mikä parantaa keskustan nykyisten yrittäjien tilannetta ja täyttää myös nykyisellään tyhjinä olevia liiketiloja. Tällä on merkittävä kaupungin elinvoimaa lisäävä vaikutus.

Elinkeinopoliittinen neuvottelukunta toteaa, että Paasikiventien jatke olisi toteutettava mahdollisimman pian, sillä se on tärkeä itäpuolen toiminnan ja kehittämisen kannalta.

Neuvottelukunta pitää hyvänä, että 10-tien kehittämisen periaatteista ollaan päätymässä kaupunkimaisena väylänä kehittämiseen Katuman liittymästä eteenpäin.

Kaupan tilaa vieviä alueita on hyvä sijoittaa Paasikiventien jatkeen / Suosaaren alueelle ja selvittää täältä kaikkia mahdolliset sijoittumisvaihtoehdot.

Vastine

Neuvottelukunnan lausunto on otettu huomioon kaavaehdotusta laadittaessa. Paasikiventien jatkeen aluetta on tarkennettu neuvottelukunnan ehdotuksen mukaiseksi.

3. Ehdotusvaiheen kuuleminen

Yhdyskuntalautakunta käsitteli yleiskaavaaluonnosta 16.5.2017, kaupunginhallitus 22.5.2017 ja kaupunginvaltuusto 5.6.2017. Yleiskaavaehdotus ja muu valmisteluaineisto olivat nähtävillä 29.6.–31.8.2017 Palvelupiste Kastellissa, pääkirjastossa ja kaupungin nettisivulla. Raatihuoneella järjestettiin avoin yleisötilaisuus 16.8.2017, johon osallistui noin 20 henkilöä.

Kaavaehdotuksesta jätettiin yhteensä 15 muistutusta.

Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot Hämeen ELY-keskukselta, Uudenmaan ELY-keskuksen liikenneosastolta, ympäristöministeriöltä, Museovirastolta, Hämeen liitolta, Puolustusvoimilta, Suomen turvallisuusverkko Stuvelta, Fingrid Oyj:ltä, Liikennevirastolta, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafilta, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesilta ja Pelastuslaitokselta. Lausuntoja pyydettiin lisäksi Hattulan, Janakkalan, Asikkalan, Hausjärven, Padasjoen, Tammelan, Hollolan, Lopen, Pälkäneen, Urjalan ja Kärkölen kunnilta sekä Akaan ja Valkeakosken kaupungeilta. Yleiskaavaehdotuksesta on käyty keskusteluja kunnallisteknisten verkostojen haltijoiden kanssa sekä kaupungin eri hallintokuntien kanssa.

Lausuntoja saatiin yhteensä 12 kpl: Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskuksilta, Museovirastolta, Hämeen liitolta, Liikennevirastolta, Puolustusvoimilta, Tukesilta, Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta, Fingrid Oyj:ltä, Lopen, Urjalan ja Pälkäneen kunnilta sekä Valkeakosken kaupungilta. 3. viranomaisneuvottelu pidettiin 6.10.2017 ja lisäksi pidettiin ELY-keskuksen kanssa työneuvottelu 9.2.2018.

3.1. Muistutukset

3.1.1. Osallisten toimittamat muistutukset:

Muistutukset Mu1-Mu10 ovat sisällöltään samankaltaisia ja koskevat Äikääjän maanlajituspaikkaa. Muistutusten vastine on kootusti muistutusten Mu1 - Mu10 perässä.

Mu1

E-merkintä ja maankaatopaikan toiminta aiheuttaisivat lähiympäristölle ja kuljetusreitin varren asukkaille merkittäviä haittoja; esimerkiksi liikennemelu ja -vaarat, maa-aineksen käsittelystä ja läjityksestä aiheutuva melu, maisemalliset haitat sekä haitat Sääjärven vesistön arvokkaalle kalastolle. Ympäristöhaittoja ei ole selvitetty riittävästi kaavan valmistelun yhteydessä.

Lakkimäentien varren maisemallisten arvojen säilymisen kannalta on tärkeää, että olemassa olevia kiinteistöjä voidaan kehittää ja täydennysrakentaminen voidaan sallia soveltuvin paikoin. Muistuttajat esittävät, että kaavamerkintöjä ja -määräyksiä muutetaan rakennuskannan ylläpitoa ja kehittämistä sallivammiksi.

Vastine

Maanlajitusta koskeva vastine on kohdan Mu10 jälkeen.

Yleiskaava ei estä olemassa olevien rakennusten ylläpitoa ja kehittämistä. Yleiskaava osoittaa laueen pääkäyttötarkoituksen ja alueella voi olla myös muitakin toimintoja. Täydennysrakentamisesta arvioidaan yleiskaavaa tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Mu2

Muistuttajat haluavat antaa kaavasuunnitteluun tiedoksi kopion muistutuksesta, joka annettiin maankaatopaikan ympäristölupahakemuksen yhteydessä, koska asiat liittyvät merkittävästi toisiinsa.

Muistuttajat haluavat säilyttää alueen perinteiset arvot. Maankaatopaikan suunnittelu on tehty kiiireellä, salaisesti ja huomioimatta asukkaiden näkemyksiä.

Mu3

E-kaavamerkintä on lisätty aivan viime hetkillä yleiskaavan muuttuessa luonnosvaiheesta kaavaehdotukseksi. Luonnosvaiheessa alue oli maa- ja metsätalousaluetta. Tiedotus yllättävästä muutoksesta ei ole ollut hyvän kaavasuunnittelun periaatteiden ja kaupungin omien ohjeiden mukaista, edes maankaatopaikan kaikkia rajanaapureita ei ole tiedotettu ja monet ovat luottaneet kaavaluonnoksessa esitettyyn ratkaisuun. Kaavamerkinnän lisäyksessä ei ole otettu huomioon vuoden 2016 lopulla ympäristölupahakemuksesta annettuja muistutuksia ja lausuntoja. Annetut mielipiteet eivät anna aihetta kaavamerkinnän lisäämiselle, vaan osoittavat, että maankaatopaikan suunnitelma pitäisi hylätä alueelle sopimattomana, tarpeettomana sekä kalliina ja tehottomana ratkaisuna.

Mu4

Uudesta yleiskaavan muutoksesta ei ole kerrottu missään mitään, ei myöskään lehdissä edellisen kesän jälkeen. Aiemman yleiskaavan merkinnot ovat käyneet hyvin alueelle. Uusi E-merkintä rikkoo alueen luonnon ja viihtyisyyden. Muutos vaikeuttaa maa- ja metsätalouselinkeinojen harjoittamista alueella; kehittäminen ja ideointi sekä sivuelinkeinojen harjoittaminen pysähtyy tai loppuu. Maankaatopaikan työkonien ja kuorma-autojen jatkuva melu ja pöly ovat suuri haitta maaseudun rauhaan tottuneille asukkaille. Kitun kylällä tiedetään asutun jo 1500-luvulla. Yöaikaan työkonien valot näkyvät suoraan talollemme. Irtopöly tulee tuulen mukana pihoille ja sisälle rakennuksiin. Viereistä peltoa ei voisi enää käyttää hevosten laitumena melu ja pölyhaittojen vuoksi, eläimiä voi kuolla haittoihin ja liikenteeseen. Koko idea sijoittaa maankaatopaikka keskelle rauhallista maaseutua on järjetön. Hankkeen valmistelu vaikuttaa huolimattomalta, eikä maalauskylän arvoja ole huomioitu.

Mu5

Tiedottaminen isosta elinkeinon harjoittamiseen vaikuttavasta muutoksesta on ollut kaupungilta aliarvoista ja tarkoituksenhakuista, asioita on valmisteltu salassa, kummaa toiminta ja liekö edes laillista. E-kaavamerkintä on vastoin alueen luontoarvoja, joita kaupunki on aiemmin suojellut kaavamerkinnöillä. Merkintä mahdollistaa massiivisen maankaatopaikan, joka vaikeuttaa maa- ja metsätalouselinkeinojen harjoittamista ja estää myös muun yritystoiminnan kehittämisen. Asuinrakennusten lähelle toimivien työkonien aiheuttama melu ja pöly sekä liikenteen kirkkaat valot

ovat häiritseviä. Aikasin aamulla ja myöhään illalla sekä talviöinä liikenne ja työkonien toiminta häiritsevät asumisviihtyvyyttä. Meluisa ja pölyisä murskaustoiminta ei sovellu alueelle edes lyhytaikaisesti. Työmaaliikenteestä ja maa-ainesten käsittelystä nouseva pöly haittaa lähistön taloja, koska alue on tuulinen paikka. Maankaatopaikkahanke alentaa alueen arvoa. Pilaa pitkäaikaiset metsästys- ja kalastusmahdollisuudet alueella. Paikan tarpeellisuus on kyseenalainen, jos Äikälään ei rakenneta uusia pientaloja 20 vuoteen, eikä pidemmältä kannata maata ajattaa.

Mu6

E-kaavamerkintä pysäyttää kehityssuunnitelmat virkistys- ja matkailupalveluiden osalta alueella pariksi vuosikymmeneksi ja vaikeuttaa matkailu- ja virkistyspalveluiden kehittymistä ja sijoittumista alueelle. Muistuttaja esitti jo aiemmin ympäristölupahakemuksen yhteydessä mielipiteen huolimattomasta valmistelusta ja faktojen unohtamisesta. Suunniteltu maan, kiviainesten, betonin ja asfaltin käsittelylaitos haittaa merkittävästi matkailupalveluiden tarjoamista liikenne-, melu- ja pölyhaittoina. Vaikutus asiakasmääriin voi olla dramaattinen.

Yritysten toiminnalle aiheutuu seuraavia haittoja: Hakumäen alueen virkistyskäytössä olevat polut ja reitit katkeavat; maankaatopaikalle kulkeva raskas liikenne haittaa asiakasliikennettä; valo ja melu haittaavat yöllä; aiheutuva melu, pöly ja liikenne eivät sovi alueen yritysten imagoon; maankaatopaikka haittaa oheispalveluja tuottavien yhteistyökumppaneiden toimintaa. Näillä perusteilla E-merkintä on vastoin kaikkea alueen aiempaa yhteistä suunnittelua ja kehitystä, minkä vuoksi se tulee poistaa tarpeettomana.

Mu7

Muistuttaja pitää muutosta virkistys- ja retkeilyalueesta erityisalueeksi erittäin haitallisena alueen kehitykselle. Muistuttaja kokee väärytenä ja oikeustajun vastaisena asettaa alueen luonto pitkäaikaiseen häiriötilaan, varsinkin kun aiempi poikkeuslupa omakotitalolle on evätty.

Mu8

Muistuttaja pyytää huomioimaan seuraavat asiat yleiskaavan jatkokäsittelyssä: Kaavamerkintä E on tullut ehdotukseen aivan loppuvaiheessa, eikä tiedottaminen ja keskustelu alueen elinkeinonharjoittajien kanssa ole ollut riittävää. Kaavaehdotuksen käsittely ei täytä kaupungin omia hyvän kaavoitustavan vaatimuksia, eikä ole jätetty riittävästi aikaa alueen yrittäjille ja asukkaille reagoida muutokseen. Kaupunki ei ole tehnyt yritysvaikutusten arviointia alueen elinkeinojen osalta. Kaupunki on jättänyt huomioimatta naapurikiinteistöllä olevan RM-merkinnän; maankaatopaikka estää täysin toiminnan kehittämisen ja vaarantaa olemassa olevaa toimintaa, koska raskas liikenne käyttää osittain samaa tietä, jota pitkin tullaan ajoharjoitteluradalle. RM-alueella toimii vuodesta 2001 liukkaan kelin ajoharjoittelurata.

Kaavamerkintä toteutuessaan estää Vanajanlinnan seudun palveluiden kehittämistä huomattavasti ja vaarantaa olemassa olevien palveluiden olemassaoloa maankaatopaikasta aiheutuvien haittojen vuoksi.

Maankaatopaikan suuri koko aiheuttaa alueen luonnolle rasitusta. Häiriötä tulee myös Kidun kylän asukkaille. Muut mahdolliset sijoituspaikat soveltuvat varmasti paremmin kaupungin tarpeisiin ilman, että yrittäjien toimintamahdollisuudet viedään ja koskematon luonto rikotaan.

Mu9 ja Mu10

Muistuttajat pyytävät huomioimaan seuraavat asiat: kaavamerkintä E on ylisuuri tarpeisiin nähden, merkintä on ristiriidassa voimassa olevan yleiskaavan VR-merkinnän kanssa, maankaatopaikka haittaa lähialueen maatalojen kehittämistä ja maatalouselinkeinon harjoittamista, eikä rajanaapureina ja välittömässä läheisyydessä oleville maa- ja hevosiloille koituvaa haittaa ole huomioitu lainkaan.

Vastine muistutuksiin MU1 - Mu10

Tarkempi suunnitelma Äikääjän läjitysalueen su-pistamisesta on valmistunut, ja kaavaehdotuksen E-1 aluevarauksen rajausta on muutettu pienentyneen hankkeen mukaiseksi.

On tavallista, että kaavahankkeiden valmistelussa tulee muutoksia aineistoon luonnos- ja ehdotusvaiheissa. Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta on tiedotettu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Yleiskaavaehdotus pidettiin nähtävillä poikkeuksellisen pitkään 29.6.-31.8.2017 ja nähtävilläolosta tiedotettiin kuulutuksella Hämeen Sanomissa sekä kaupungin nettisivulla. Kaavakartta oli nähtävillä pääkirjastossa ja palvelupiste Kastel-

lissa. Yleiskaavaehdotusta esiteltiin myös kaikille avoimessa yleisötilaisuudessa. Yleiskaavaa ei ole valmisteltu salassa.

Alueelle on rakennettu tieyhteys ja poistettu eteläosan puustoa. Toimenpiteet eivät ole olleet voimassa olevan yleiskaavan vastaisia eivätkä toisaalta liity tämän yleiskaavan valmisteluun. Maanläjitysalueen rakentamista ei ole aloitettu, sillä ympäristölupahakemus ja tarvittava suunnittelutarveratkaisu ovat vielä käsittelemättä. Läjitysalueiden suunnittelu koko kantakaupungin osalta on aloitettu vuonna 2014.

Hankkeen laajuutta on pienennetty merkittävästi palautteen vuoksi. Muistuttajien mainitsemat haitat asumiselle, ympäristölle ja elinkeinoille sekä muut mahdolliset vaikutukset on huomioitava yleiskaavatasoa tarkemmassa suunnittelussa ja ympäristöluvassa. Yleiskaavatasoiset vaikutukset on arvioitu riittävällä tarkkuudella selostuksessa.

Hanke on kaupungin maanrakennustoimen mukaan tarpeellinen ja tuo säästöjä uusien alueiden rakentamisessa, joten hankkeella on taloudelliset perusteet yleiskaavatasoisesti katsottuna yhdyskuntarakentamisen kustannusten kannalta. Läjitysalue sijaitsee kaupungin omistamalla maalla eikä vaikeuta muiden alueiden maa- ja metsätaloutta. Läjitysalueen melu- ja liikennehaitta on kohtuullinen ja sitä arvioidaan tarkemmin ympäristöluvassa. Alue sijoittuu Kitun kylää ympäröivän peltoaukean ulkopuolelle kauaksi Katumajärveen tukeutuvista matkailu, urheilu- ja loma-asuminen-toiminnoista. Läjitysalueen eteläpuolella sijaitsee matkailupalvelujen alue, jolla sijaitsee mm. talvikelin ajoharjoittelurata. Ajoradan liikenne risteää läjitysalueen liikenteen kanssa, mutta liikennemäärät ovat kohtuullisia. Ajoharjoittelusta aiheutuu myös jonkin verran meluhaittaa ympäristöön. Alueen tarkemmassa suunnittelussa on sijainnin ansiosta mahdollista osoittaa suojaustoimia melun ja muiden haittojen vähentämiseksi. Melu- ja muita haittoja sekä alueen luontoarvoja on arvioitu ympäristölupahakemuksessa, jonka mukaan haitat jäävät kohtuullisiksi. Ympäristölupahakemus on yleiskaavan liitteenä.

Elinkeinopoliittinen neuvottelukunta antoi kaavasta lausunnon 8.3.2017. Kaupungin käytännön mukaisesti lausunto toimii osana yritysvaikutusten arviointia. Kaavan vaikutuksia on kuvattu tarkemmin selostuksessa.

Mu11

Vanajan alue Salomäentien ja valtatie 10:n välissä on ehdotuksessa merkitty lähivirkistysalueeksi, jonka lisäksi osa alueesta on kansallisen kaupunkipuiston ohjeellista laajennusaluetta sekä asuminen ja elinkeinojen reservialueita. Kiinteistön omistaja ei voi käyttää kiinteistöään kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla, varsinkin kun yleismääräyksen mukaan alueet on asemakaavoitettava, eikä myöskään määrätä että olevat rakennukset saa peruskorjata. Muistuttaja esittää, että reservialueet merkitään TP ja AP-alueiksi, alueita laajennetaan ja osoitetaan alue tai kohde palvelemaan kansallisen kaupunkipuiston tukikohtaa. Muistuttaja myös viittaa aiempaan, kaavaluonnoksesta antamaansa mielipiteeseen.

Vastine

Yleiskaavan aluevarausmerkinnät osoittavat alueiden suunnitellun pääkäyttötarkoituksen ja ohjaavat alueen tulevaa tarkempaa suunnittelua. Olemassa olevien rakennusten korjaaminen ei ole erityisesti kielletty eikä Kantakaupungin yleiskaavan mukaan muutoinkaan voida myöntää suoraan rakennuslupia.

Alueen toteutuminen ei ole kaupungin näkökulmasta tällä hetkellä tarkoituksenmukaista, koska toteuttaminen on ongelmallista perustamisolosuhteiden, liikennemelun ja kunnallistekniikan rakentamisen näkökulmasta. Yleiskaavan reservialuemerkintä mahdollistaa alueen suunnittelun käynnistämisen myöhemmin, kun toteutus tulee ajankohtaiseksi.

Mu12

Muistuttaja vaatii omistamiensa alueiden yleiskaavamerkintää muutettavaksi VL-alueesta voimassa olevan asemakaavan mukaisesti EV-alueiksi.

Vastine

Alueet on muutettu asemakaavan mukaisesti EV-alueiksi yleiskaavaan.

Mu13

Muistuttajat vaativat Ratasniityssä kiinteistöjen 109-416-2-41, 109-416-1-44 ja 109-402-6-22 alueelle esitetyn MY-aluevarauksen korvaamista M- ja MT-merkinnöillä. Merkintä perustuu yleispiirteeseen ja täysin vanhentuneeseen liito-oravaselvitykseen. Merkintä rajoittaa elinkeinon harjoittamista kohtuuttomasti ja aiheuttaa taloudellisia menetyksiä. Mahdolliset liito-oravien kulkureitit voidaan turvata viheryhteystarve -merkinnällä.

Hattelmalanjärven SL-rajauksen on oltava kiinteistön 109-416-2-41 osalta toteutuneen rauhoitusrajauksen mukainen. Kaavakartalta tai selostuksesta ei ilmene, onko rajausta tehty Natura 2000 -rajauksen vai rauhoitusrajauksen mukaan.

Kiinteistön 109-416-2-30 MY-merkinnälle ei ilmene kaava-aineistosta perusteluja. Merkintä on korvattava M- tai AO-merkinnällä, mikäli riittäviä perusteita MY-merkinnälle ei ole.

Olemassa olevat rantarakennuspaikat on pääsääntöisesti yleiskaavaehdotuksessa merkitty RA-kaavamerkinnällä. Rantarakennuspaikat Pikku-Munakasjärven rannalla on merkittävä myös olemassa olevan rakentamistilanteen mukaisesti RA-merkinnällä.

Maakuntakaavassa Iso- ja Pikku-Munakasjärvien välisen Välijoen ympäristö on merkitty kaavamerkinnällä MY luontoarvojen vuoksi. Yleiskaavaehdotuksen M ja MU -merkinnät eivät suojaa erämaajoen luontoarvoja riittävällä tavalla. Kaavamerkintä on tarkennettava MY:ksi.

Orsitien lähellä kiinteistölle 109-407-6-66 osoitettu VL-merkintä tulee poistaa tai vaihtoehtoisesti alueen rajausta on supistettava ja korvattava alueen metsänkätölle aiheutuvat taloudelliset haitat.

Yleiskaavaehdotukseen tehtyä varausta uudelle 110 kV:n voimajohdolle Luolajan suunnasta Moreeniin ei ole esitetty maakuntakaavassa. Esitetty linjaus vaarantaa mm. uhanalaisen korpipohtosammalen esiintymän kiinteistöillä 109-402-6-23 ja 109-402-6-24. Uuden voimajohdon tarpeellisuus on harkittava uudelleen ja vähintään linjaus on osoitettava muuta kautta.

Tiedotus kantakaupungin yleiskaavasta on ollut puutteellista ja osin harhaanjohtavaa. Luonnosvaiheen uutisointi on keskittynyt vain keksikaukipunkia koskeviin ratkaisuihin ja lisäksi kaavan nimi kantakaupungin yleiskaava on harhaanjohtava. Asianosaisia olisi tiedotettava mm. kuulemisajoista kirjeitse.

Vastine

Osa Ratasniityn MY-alueesta on ehdotuksen nähtävilläolon jälkeen muutettu M-alueeksi. Alueella on tehty liito-oravaselvitys vuonna 2016.

Hattelmalanjärven SL-aluevaraus on rajattu Natura2000- ja luonnonsuojelualueen rajauksia myötäillen sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Yleiskaavassa kaikki Natura-alueet on merkitty Natura-alueen rajauksen lisäksi SL-aluevarauksin.

MY-aluevaraus kiinteistön 109-416-2-30 alueella perustuu alueen sijaintiin maisemallisesti arvokkaan peltoalueen keskellä sekä voimassa olevaan osayleiskaavaan.

RA-aluevaraukset on lisätty olemassa oleville loma-asuntojen rakennuspaikoille.

Välijoen ympäristön MY-merkintä on palautettu voimassa olevan yleiskaavan mukaiseksi. Kaavaehdotuksessa alueen merkintä oli virheellinen.

VL-aluevaraus Orsitien eteläpuolella perustuu alueella voimassa olevan osayleiskaavan aluevaraukseen, jota ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa. Yleiskaavan VL-merkintä ei rajoita alueen metsätaloustäyttöä ennen alueen asemakaavoitusta.

Uuden voimajohdon linjausta Moreenissa on muutettu ehdotuksen jälkeen siten, että se kiertää luo-alueen. Voimajohdon merkintä perustuu Elenia verkko oy:n tarpeisiin ja on osoitettu myös maakuntakaavaehdotuksessa.

Tiedotus yleiskaavan valmistelusta on ollut kaupungin tiedottamisperiaatteiden ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaista. Yleiskaava-alueella on kymmeniä tuhansia asianosaisia, joille jokaiselle kirjeiden lähettämistä ei voida toteuttaa. Kaavan valmistelusta on tiedotettu mm. kaavoituskatsauksessa, Hämeen Sanomissa ja kaupungin nettisivuilla julkaistuilla kuulutuksilla sekä yleisötilaisuuksissa.

Mu14

Muistuttajat eivät ole saaneet luonnosvaiheessa esittämänsä mielipiteeseen vastinetta. Kiinteistö 109-413-1-20 on kaavaehdotuksessa VL/s ja P/s alueilla, jota muistuttajat eivät hyväksy ja pyytävät tonttinsa liittämistä AP-alueeseen.

Vastine

Kiinteistö on muutettu AP-alueeksi.

Mu15

Kiinteistö 109-416-6-51 on merkitty RA-alueeksi. Tilalla on omakotitalo ja muita rakennuksia. Muistuttajat pyytävät tilan käyttötarkoituksen muuttamista AO-alueeksi.

Vastine

Yleiskaavassa on osoitettu alueiden pääkäyttötarkoitus, joka kyseisellä ranta-alueella on loma-asuminen. Alueella voi olla myös yksittäisiä omakotitaloja.

3.2. Ehdotusvaiheen lausunnot

ELY-keskus 28.9.2017

Vedenhankinnan toimintavarmuuden huomioon ottaminen yleiskaavatyössä

Kaupungin elinvoimaisuuden säilymisen ja vahvistamisen perustana on riittävä vedenhankinnan ja jätevesien käsittelyn toimintavarmuus. Uusien verkostoyhteyksien rakentamisen lisäksi tarvitaan nykyisten vesijohto- ja viemäriverkostoon saneerausmäärien ja -nopeuden kasvattamista. Ehdotusvaiheen selostuksessa toimintavarmuuden ja kestävän vesihuollon todellinen kokonaisarviointi jää erittäin vaatimattomaksi. Vesihuollon kokonaisvaltainen merkitys sekä vesihuollon nykytilanne, olemassa olevine veden otto- ja verkostokapasiteetteineen, tulee ottaa entistä perusteellisemmin huomioon myös yleiskaavatasoisen ja tulevaisuuden maankäytön suunnittelun laadintaa palvelevana tekijänä. ELY -keskus kantaa huolta, miten on otettu huomioon vedenhankintakapasiteetin riittävyys ja mitkä ovat nykyiset ja tosiasialliset mahdollisuudet toimittaa vettä mahdollisille uusille paljon vettä käyttäville toimijoille.

Hulevedet

Hämeen ELY-keskus kiinnitti aiemmassa lausunnossaan huomiota siihen, että yleiskaavatasolta puuttuu riittävän laaja hulevesiselvitys. Ilman erillistä selvitystä yhteensovittamista tarvittaisiin Hämeenlinnan hulevesitulvariskien alustavassa arvioinnissa tunnistettujen ongelma-alueiden riskien vähentämisessä. Hulevesistrategian mukaisesti tulvimisreitit ja -alueet tulisi huomioida ja tarkistaa myös tiiviisti rakennetuilla ja vanhoilla alueilla. Hulevesitulvariskien alustavassa arvioinnissa todetaan, että Kanta-Hämeenlinnassa hulevesitulvien määrä on viime vuosina kasvanut selvästi.

Pohjavedet

Pohjavesialue -merkinnän rajausta on syytä tarkentaa tai määräystä yleispiirteistää. Moreenin alueella olevan osavaluma-alue -merkinnän tarkoitus ja perusteet jäävät epäselväksi.

Pilaantuneet maa-alueet ja maaperän tilan tietojärjestelmä MATTI

Maaperän tilan tietojärjestelmässä olevissa tiedoissa on epävarmuuksia, siksi kohteiden nimiä ja osoitteita ei tulisi esittää yleiskaavan selostuksessa mm. tietojen epävarmuuden vuoksi. Jää epäselväksi, millä perusteella huutomerkillä kaavakarttaan merkityt mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet on valikoitu kartalle.

Yleiskaavan selostusosassa on merkitty pilaantuneiden maa-alueiden selvitykset rasterimerkinällä, ilmeisesti selvitetty alue on merkitty kiin-

teistön tarkkuudella, mutta osa pilaantuneesta alueesta saattaa vielä olla tutkimatta.

Luonnonsuojelu

Kaava-alueella sijaitsevat Natura-alueet olisi syytä esittää nimettyinä kohteina lyhyen luonnehdinnan kanssa kaavaselostuksessa. Natura-alueen nat-merkinnän kaavamääräys voisi kuulua seuraavasti: Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain tarkoittamia suojeluarvoja, joiden huomioon ottamisesta on säädetty luonnonsuojelulain 10. luvussa. Alueen ja sen ympäristön suunnittelussa on varmistettava, että Natura-alueen suojeluarvot eivät vaarannu tai heikkene.

Kaavakartalla luonnonsuojelualueiden rajaukset eivät ole kaikilta osin rauhoituspäätösten mukaisia. SL-aluevarausmerkinnällä tulisi merkitä vain luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. SL-merkinnän kaavamääräys tulee myös muuttaa. Luonnonsuojelulain 29 §:n tarkoittamista luontotyypeistä suositellaan käytettäväksi esimerkiksi S-1 -merkintää. Osa luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisista luontotyyppikohteista puuttuu kartalta ja luontotyyppikohteita ei ole merkitty yhdenmukaisella tavalla. Yksittäisiä metsälain 10 §:n mukaisia kohteita ei tule osoittaa SL-merkinnällä elleivät ne sisälly johonkin laajempaan SL-alueeseen.

Merkintöjen kuvauksesta tai määräyksestä tulisi ilmetä, mitä erityisarvoja alueella on. Jos alueen arvot kuvataan kaavaselostuksessa, on kaavakartalla syytä viitata selostukseen.

Melu

Raskaiden aseiden ja räjäytysten melua koskeva asetus on muuttumassa. Koska Hätilän ja Parolannummen raskaiden aseiden melualueiden laajuus voi muuttua, melualueet olisi tarkistettava kaavakarttaan uuden asetuksen voimaan tultua. Vaihtoehtoisesti melualueiden läheisyydessä asemakaavoitettaessa on tarkistettava melualueiden laajuus asetuksen mukaisesti.

Liikenne

Tiestön merkintätapa on hankalasti luettava. Viivamerkintöihin tulee liittää tien toiminnallista luokkaa kuvaavat kirjainlyhenteet. Uudet tie/katuyhteydet voisi osoittaa punaruskealla värillä.

Yleiskaavan liikenneselvityksen tavoiteverkossa valtatie 3 on kuvattu seudulliseksi pääväyläksi. Valtatie 3 on kuitenkin valtakunnallinen pääväylä, jonka rooli tulee huomioida myös yleiskaavassa. Liikennevirasto ja Uudenmaan ELY-keskus ovat suhtautuneet kriittisesti valtatie 3:lle Moreenin kohdalle osoitettavaan eritasoliittymään. Yleiskaavassa ei voi osoittaa Moreeniin uutta eri-

tasoliittymää ennen kuin selvitysten täydennys liikenneturvallisuuden ja valtatie 3 sujuvuuden osalta on käytettävissä.

Liikenneselvityksen perusteella Kirstula-Mäkelä-Tiiriö -alueen tulevan maankäytön liikenteelliset vaikutukset jäävät heikosti kuvatuksi. Selvityksen mukaan kriittiseksi koko alueen liikenneverkon kannalta muodostuu Tiiriön eritasoliittymä valtatielle 3 ja sen sujuvuus. Liikenneselvityksessä tulee kattavammin kuvata liikenteen nykytilan ongelmia, Tiiriön eritasoliittymän toimivuutta tulevilla liikennemäärillä sekä vaihtoehtoisia keinoja liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi.

Kaavassa tulisi pohtia ajoitusmääräysten käyttämistä erityisesti paljon liikennettä tuottavien ja liikenneverkon parantamista edellyttävien maankäytön varausten suhteen.

Yleiskaavan tavoitteissa on otettu hyvin huomioon kävelyn ja pyöräilyn edellytysten turvaaminen. Vaikuttaa siltä, että kaavaehdotuskartalla on osoitettu vain osa vuonna 2015 laaditun pyöräilyn pääverkkoselvityksen pääreiteistä. Yleiskaavan sisällön kannalta on tarpeen sijoittaa jo selvitetty pyöräilyn pääreitit kaavakartalle mm. siksi, että niiden huomioiminen detaljisuunnittelussa voidaan varmistaa.

Kaavakartalla esitetyt pitkät kevyen liikenteen yhteystarvemerkinnot vt 10 varteen kaava-alueen itä- ja länsireunoilla eivät kuulu ELY-keskuksen suunnitelmiin. Kyseisten kevyen liikenteen väylien edistäminen jää Hämeenlinnan kaupungin vastuulle. Uudenmaan ELY-keskuksen kevyen liikenteen hankekorin hankkeista yhteystarpeet mt 2855 välille Tiirinkoski - Törmäjärventie ja mt 130 välille Miemalan – Orsitie tulee osoittaa kaavakartalla yhteystarvemerkinillä.

Liikenneselvityksessä joukkoliikenteen osalta ei ole juurikaan huomioitu valtatie 3:IIa kulkevaa ja Hämeenlinnassa pysähtyvää pitkämatkaisen busiliikenteen roolia osana matkaketjua ja kehittämistavoitteita.

Kaavaehdotusvaiheeseen on valmistunut yleiskaavan tie- ja raideliikenneselvitys. Yleiskaavaan ei kuitenkaan ole viety meluntorjuntatarpeita siitä huolimatta, että Hämeenlinnan kantakaupungin halki kulkee useita vilkasliikenteisiä maanteitä sekä rata, jotka muodostavat laajoja melualueita. Yleiskaavan yleismääräyksessä kuitenkin todetaan, että ”Melualueella sijaitsevan alueen ottaminen yleiskaavassa suunniteltuun käyttöön perustuu asemakaavaan, jolla ratkaistaan riittävä suojaus melulta.” ELY-keskus muistuttaa, että se ei vastaa uuden asutuksen tarvitsemasta melun ja tärinän torjunnan suunnittelusta eikä sen toteuttamisesta.

Yleiskaavakarttaan tulisi merkitä kaavaselostuksessa esitetyt liikennemelualueet ainakin VT3:n, VT10:n ja pääradan osalta, mutta myös vilkasliikenteisimpien katuosuuksien kohdalla mm. Paasikiventie. Näitä alueita asemakaavoitettaessa tulisi esittää meluntorjuntasuunnitelmat ajantasaisine laskennallisine meluselvityksineen ja tarkastella altistuminen liikenteen ilmapäästöille sekä tarkistaa ilmansuojelutoimenpiteiden tarpeellisuus. Erityisen tarpeellista on merkitä ilman laadun kannalta haastavat kohteet kuten risteysalueet, tunnelin suut ja kerrostalojen reunustamat katu-kuilut. Lisäksi yleiskaavakarttaan tulisi merkitä ne alueet, joissa on mahdollisesti tai todennäköisesti liikennetärinän torjuntatarvetta.

Lisäksi ELY-keskus toistaa luonnosvaiheessa lausumaansa, että tiehen rajoittuvat virkistysalueet (VL), jotka sijaitsevat tien melualueella tulee merkitä suojaviheralueeksi (EV). Näitä tiehen rajoituvia alueita, joiden tarkoitus on suojata muita alueita liikenteen haitoilta, on merkitty VL-alueiksi ainakin VT3:n varrella Ojoisten, Kaurialan, keskustan ja Kankaantaustan kohdalla.

Alueen hulevesiselvityksen osalta tulee ottaa huomioon koko kantakaupungin hulevesiverkosto. ELY-keskus suhtautuu kielteisesti tonttien hulevesien johtamiseen maantien sivuosiin. Lisäksi laskuojien osalta tulee varmistaa myös mm. moottoriteiden alittavien rumpujen kapasiteetin riittävyys vesimäärien kasvaessa.

Vastine

Vedenhankinnan toimintavarmuuden huomioon ottaminen yleiskaavatyössä

Vedenhankinnan toimintavarmuuden osalta kaupunki tiedostaa tulevaisuuden tarpeet verkostojen laajentamisessa ja ylläpidossa sekä puhtaan veden hankinnassa. Vesijohto- ja jätevesiverkoston laajennus- ja saneeraushankkeisiin varaudutaan HS-Veden toteuttamilla verkostosimuloinneilla. Yleiskaavatyön yhteydessä on tarkasteltu kantakaupungin asumisen ja elinkeinoalueiden laajennushankkeiden vaikutukset vesihuoltoverkoston ja laadittu vesihuollon yleissuunnitelmat.

HS-Vedellä on käynnissä ja suunnitteluvaiheessa useita saneeraus- ja uudisrakennushankkeita, joilla vahvistetaan laajenevan kantakaupungin vesihuoltoverkosta. Ahveniston vesilaitoksen rooli kanta-Hämeenlinnan raakavesilähteenä on kiistämättä suuri ja sen kokonaan korvaaminen on vaikeaa. Raakavedenhankinnan osalta on myös käynnissä useita hankkeita, joilla pyritään parantamaan kantakaupungin vedenjakelun varmuutta. Yleiskaavan selostusta on täydennetty vesihuollon toimintavarmuuden osalta.

Hulevedet

Koko kantakaupungin alueen kokoava hulevesiselvitys on tarkoitus laatia jatkuvapäivitteisen yleiskaavan seuraavalla kierroksella. Kantakaupungin alueella on aiemmin laadittu yleiskaavatasoiset hulevesiselvitykset Sampo-Alajärven, Engelinranan ja Katumajärven itäpuolen osayleiskaavojen yhteydessä ja Moreenin alueella. Toteutuvan täydennysrakentamisen määrä pientaloalueilla arvioidaan melko pieneksi.

Yleiskaavassa on yleismääräys, joka edellyttää tulevavaaran huomioimiseen sekä asemakaavoituksen yhteydessä osoittamaan alueelliset hulevesien hallintajärjestelmät sekä ohjeistaa kortteli- ja tontti-kohtaista hulevesien hallintaa. Suunnitelmat tulee tehdä aina riittävän suurilta alueilta. Määräystä on tarkennettu ehdotusvaiheen jälkeen.

Pohjavedet

Pohjavesialueiden kaavamerkintöjä ja määräyksiä on tarkennettu. Moreenin osavaluma-alueen merkintä perustuu Painokankaan-Karanojan osayleiskaavassa määriteltyyn alueeseen, jolta valuu pintavesiä pohjavesialueelle.

Pilaantuneet maa-alueet ja maaperän tilan tietojärjestelmä MATTI

Selostuksessa esitetyllä kartalla on rajattu selvitysalueet, tarkemmat rajaukset löytyvät selvityksistä. Selostuksessa on haluttu tuoda esiin alueet joilla ylipäättään on tehty selvityksiä. Huutomerkillä merkittyjen kohteiden valinta perustuu kaupungin asiantuntija-arvioon matti-tietokannassa olevista kohteista, joita ei ole kokonaan kunnostettu. Merkinnän tarkoituksena on osoittaa tiedossa olevat alueet, joilla saattaa olla haittaa ja jotka täytyy huomioida tarkemmassa suunnittelussa. Selostuksesta on poistettu matti-tietokannan kohteiden nimet ja osoitteet.

Luonnonsuojelu

Luonnonsuojelualueiden ja suojeltujen luontotyyppien rajausten merkintätapaa kaavakartalla on muutettu ja SL-merkinnän kaavamääräystä tarkistettu.

Melu

Puolustusvoimien ampuma-alueiden melualueiden kaavamääräystä on tarkennettu.

Liikenne

Katu- ja tieverkon toiminnallisia luokkia kuvaavat kirjaintunnukset on lisätty kaavakartalle.

Merkintöjä on selkeytetty kartalla. Moreenin eritasoliittymän verkostollisten vaikutusten arviointi on valmistunut. Eritasoliittymä on osoitettu kaavakartalla.

Kirstulan, Tiiriön ja Mäkelän alueen liikenneverkon kokonaisuuden toimivuutta on arvioitu Kirs-

tulan asemakaavan yhteydessä. Asemakaavan liikennesuunnitelma on liitetty yleiskaava-aineistoon.

Maankäytön ajoitusta on selvitetty aiempaa tarkemmin selostuksen toteutusta koskevassa luvussa.

Keskeiset pyöräilyreitit on osoitettu kaupunginvaltuuston hyväksymän pyöräilyohjelman mukaisesti siten, kuin kaupungin liikennesuunnittelu on rajannut. Kartalla on esitetyt reitit niiltä osin, kuin ne liittyvät muuttuvan maankäytön alueille ja keskustaan. Asuinalueiden reitistö on pääosin jo olemassa. Valtatie 10:n pitkät reitit ovat maakuntakaavaehdotuksen mukaisia ja siten seudullisena yhteytenä yleiskaavassa osoitettu. Kaupunki varautuu pyöräilyn kasvuun myös pidemmällä yhteyksillä esimerkiksi sähköpyöräilyn kehittyessä. Lausunnossa mainitut puuttuvat yhteystarpeet mt 130 ja mt 2855 varrelle on lisätty kaavakartalle.

Valtatie 3:n merkitystä pitkän matkan joukkoliikenteelle on tarkennettu selostuksessa. Hämeenlinna tukeutuu edelleen voimakkaasti raideliikenteeseen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti, mutta ajoneuvoliikenteen merkitys pitkän matkan liikenteessä on alueen elinvoimalle ja saavutettavuudelle ensiarvoisen tärkeää.

Yleiskaavan määräystä liikenteen haittojen huomioimisesta tarkemmassa suunnittelussa on tarkennettu ja määräykseen on lisätty haittoja eniten tuottavat katu- ja raideliikennealueet.

Valtatie 3:een rajoittuvat virkistysalueet Ojoisilla, Kaurialassa, Kankaantakana ja keskustassa on pääosin asemakaavoitettu ennen valtatieen rakentamista. Yleiskaavamääräykseen on lisätty tarkennus, että melualueella oleville virkistysalueille ei tarvitse rakentaa melusuojausta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tukes 9.8.2017

Tukes huomauttaa edellisen lausunnon antamisen jälkeen Elenia Lämpö Oy:n Vanajan voimalaitoksen lupaan, valvontaan ja konsultointivyöhykkeeseen tehdyistä muutoksista.

Vastine:

Lausunto on huomioitu ja se ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

Puolustusvoimat 2. logistiikkarykmentti 28.9.2017

Yleiskaavaehdotuksessa on huomioitu Puolustusvoimille tärkeiden Hätilän ja Parolannummen-Ilveskallion alueiden suunnat ja laajuus sekä ampuma- ja harjoitusalueiden toimintamahdollisuuksien turvaaminen määritetyillä melualueilla. Melualueille me1 ja me2 on kaavaan merkitty Puolustusvoimien esittämät niitä koskevat yleiskaavamerkinnot ja -määräykset. Hätilän ja Ilveskallion harjoitusalueet sekä Kantavarikon alue Pikku-Parolassa on osoitettu Puolustusvoimille varatuiksi alueiksi merkinnällä (EP). Lisäksi kaavan yleismääräyksissä on Puolustusvoimien kannan mukainen määräys tuulivoimaloista.

Puolustusvoimat esittää, että Talousvarikon tonttialue merkitään osayleiskaavaan kaksoismerkinnällä EP / - , jolloin ensisijainen käyttö on Puolustusvoimien alue. Toissijainen kaavamerkintä astuisi voimaan, mikäli Puolustusvoimien tarve ko. alueen käyttöön päättyy.

Kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvät lausunnot on pyydettyä puolustusvoimien lisäksi myös Suomen Turvallisuusverkko Oy:ltä. Rakennusym. töitä tehdessä tulee huomioida alueella ja läheisyydessä mahdollisesti kulkevat puolustusvoimien kaapelilinjat. Kaavoituksesta mahdollisesti aiheutuvien olemassa olevien kaapelireittien siirtojen, kaapeleiden rakentamisaikakaisten suojaamisen tai muiden muutosten osalta kustannukset on kohdennettava muutoksen aiheuttajalle.

Vastine:

Puolustusvoimien talousvarikon alue on merkitty yleiskaavaan keskustan merkinnällä CP. Merkintä mahdollistaa puolustusvoimien talousvarikon toiminnan jatkumisen ja kehittämisen nykyisen asemakaavan mukaisesti. Pitkän aikavälin tavoitteena on kuitenkin alueen kehittäminen keskustatoimintojen alueena. Vuonna 2017 alueelle suunniteltiin keskussairaalan siirtämistä yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa. Kantasairaalahanke ei ole tällä hetkellä ajankohtainen, mutta tällä ei ole vaikutusta alueen pitkän ajan kehitykseen.

Kaapelilinjojen sijainti tullaan huomioimaan asemakaavoituksen yhteydessä.

Liikennevirasto 25.9.2017

Rautatiet

Suunnittelualueella Hämeenlinnan rautatieasema ympäristössä sijaitsee Liikenneviraston nykyinen raakapuun kuormauspaikka, joka kuuluu osaksi Liikenneviraston valtakunnallista raakapuuterminaalien ja raakapuun kuormauspaikkojen tavoiteverkkoa 2019. Liikennevirasto on selvittänyt vaihtoehtoja kuormauspaikan korvaavaksi sijainniksi, mutta toistaiseksi korvaavaa paikkaa ei ole löydetty. Kuormauspaikan siirtämisestä ei myöskään ole mitään päätöksiä. Liikenneviraston raakapuun kuormauspaikan alue tulee yleiskaavassa osoittaa osaksi rautatiealuetta korvaavan sijainnin puuttuessa. Kuormauspaikan alue voidaan kuitenkin osoittaa kaavassa toissijaisella merkinnällä muutuvan uuteen käyttötarkoitukseen. Kaavamerkin­nän määräyksestä tulee ilmetä, että muutos on mahdollinen vasta, kun aluetta ei enää tarvita radanpidon tarpeisiin.

Maantiet

Tie- ja katuverkon merkitsemistavasta Liikennevirasto suosittaa kaavamerkintäohjeen mukaisten merkintöjen käyttöönottoa. Nyt tie- ja katuverkon hierarkia ei käy ilmi kaavakartalta.

Valtakunnallisen päätieverkon kannalta tärkeälle valtatielle 3 on osoitettu uusi Moreenin eritasoliittymä parannettava tai uusi liittymä -merkinnällä. Liikennevirasto katsoo, että yleiskaavassa ei voi osoittaa uutta liittymää ennen kuin selvitysten täydennys erityisesti liikenneturvallisuuden ja valtati­en 3 sujuvuuden osalta on käytettävissä.

Liikennevirasto pyytää maankäyttö- ja rakennusasetuksen 94 §:n mukaisesti välitöntä ilmoitusta kaavan hyväksymistä koskevista päätöksistä.

Vastine

Kaavamääräyksiin on lisätty yleismääräys, että keskustassa sijaitsee raakapuun kuormauspaikka ja että alue kaavoitetaan muuhun käyttöön, kun radanpito päättyy. Kaavakartalle ei ole osoitettu erikseen raakapuun kuormauspaikkaa, vaan alue on osoitettu edelleen keskustatoimintojen alueeksi. Raakapuun kuormaus ei ole kaupungin keskustan kehittämisen ja tiivistyvän aluerakenteen kannalta tarkoituksenmukaista. Kuormauksesta tehtyjen selvitysten pohjalta on löydettävissä myös toimintaan ja aluerakenteeseen paremmin soveltuvia vaihtoehtoja. Kuormastoiminta aiheuttaa lisäksi merkittävää haittaa lähialueen asukkaille, minkä vuoksi kaupungille on tullut useita yhteydenottoja mm. diesel-vetureiden käyttämisestä asutuksen keskellä. Kuormauksen vuoksi keskusta-alueelle suuntautuu lisäksi paljon raskasta puunkuljetusliikennettä. Pitkän aikavälin tavoitteena on raakapuun kuormauspaikan siirtyminen

pois keskusta-alueelta.

Katu- ja tieverkon merkitsemistapaa on muutettu kaavakartalla. Moreenin uusi eritasoliittymä on jätetty kaavakartalle. Tarpeellinen lisäselvitys on valmistunut ja sen mukaan uudella liittymällä ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia valtakunnalliseen tieverkkoon.

Fingrid Oyj 29.9.2017

Pyydämme huolehtimaan, että Vanajan sähköase­man EN-alue kattaa kokonaan Fingridin omistaman tontin (kiinteistötunnus 109-414-1-115).

Luonnonsuojelun alueen (SL) määräysten osalta muistutamme, että Fingrid on lunastamalla hankkinut pysyvän oikeuden käyttää voimajohtoaluetta ja kunnossapitää voimajohtorakenteita. Lunastuksen perusteella yhtiöllä on oikeus johtoaukean raivaukseen ja ylipitkien reunavyöhykepuiden käsittelyyn. Nämä toimenpiteet ovat välttämättömiä sähköturvallisuuden vuoksi.

Vastine

Vanajan voimalaitoksen kiinteistön rajat on huomioitu EN-alueen rajauksessa. Luonnonsuojelualueilla sijaitsevia voimajohtoja on mahdollista huoltaa.

Hämeen liitto 18.9.2017

Kaupunkirakenteen kehittäminen on ollut viime vuosien aikana keskeisesti esillä ja työstettävänä Hämeenlinnassa. Maankäytön ja liikenteen suunnittelu on ollut aktiivista isojen hankekokonaisuuksien toteuttamisen edellytysten luomista ja kehittämistä. Tyypillistä keskustan läheisille uusille asuinalueille on vanhan, teollisen perinteen alueiden muuttaminen nykyaikaisiksi asuinalueiksi kuten esimerkiksi Engelinranta ja Asemanranta.

Yleiskaava kokoa yhdeksi kokonaisuudeksi vuosien varrella erilaisilla strategioilla ja linjauksilla ohjatut kaupunkirakenteen muutokset sekä eri muutosalueille tehty osayleiskaavat. Näin mahdollistuu maankäytön kokonaisuuden hallinta tulevan asemakaavoituksen pohjaksi.

Toteutuessaan yleiskaava vahvistaa kaupungin keskusta-aluetta ja suuntaa yhdyskuntarakennetta etelä-pohjoissuuntaisesti. Seudullisesti ja myös maakunnallisesti tärkeitä ja paljon mahdollisuuksia sisältäviä ovat Hattulan, Hämeenlinnan ja Janakkalan kuntien rajapinnat. Maakuntakaavan suunnittelusuosituksen mukaisesti kuntien yhteistyö maankäytön ja liikenteen suunnittelussa onkin ollut lähivuosina aktiivista ja tiivistä.

Hämeenlinnan Moreenin ja Janakkalan Rastin-kankaan elinkeinoalueet muodostavat toiminnallisesti kokonaisuuden, jossa on tärkeitä kuntien yhteistyönä ratkaista muun muassa liikenteeseen liittyvät kysymykset, myös alueiden profilointi on yhteinen asia. Hattulan suunnalla ajankohtaiset yhteistyökysymykset liittyvät erityisesti Kirstulan aluekokonaisuuteen. Yhteistyötä tarvitaan myös Vanajaveden itäpuolella Pekolan suunnalla ja vanhan Härkätien alueella.

Maakuntakaava on käytännössä ainoa yhtenäinen koko Hämeenlinnan alueen, myös pitäjät kattava yleispiirteinen maankäytön kehittämissuunnitelma. Hämeen liitto on käynnistänyt uuden kokonaismaakuntakaavan valmistelun. Kaava on luonnosvaiheessa. Tavoitteena on, että maakuntavaltuusto voisi käsitellä uuden kokonaismaakuntakaavan 2018. Kyseessä on kokonaismaakuntakaava, joka voimaan tullessaan korvaa kaikki nyt voimassa olevat maakuntakaavat. Uusi kokonaismaakuntakaava tarjoaa mahdollisuuden koko Hämeenlinnan alueen maankäytölliseen tarkasteluun tilanteessa, jossa koko kunnan kattava yleiskaava puuttuu.

Perusolemukseltaan yleiskaavaehdotus on voimassa olevien maakuntakaavojen mukainen. Yksittäisiä eroja aluevarauksissa maakuntakaavoihin nähden on muun muassa Katumajärven itäpuolella, Moreenin työpaikka-alueella, Kirstulassa ja osin myös kaupungin länsipuolella ns. vanhan Härkätien suunnalla. Erot johtuvat pääosin kaavahierarkian mukaisesta maakuntakaavaa tarkemmasta suunnittelusta.

Yleiskaavaa on valmisteltu samaan aikaan kun uusi maakuntakaava on ollut Hämeen liitossa valmistella. Näin maakuntakaavan valmistelussa on voitu hyvin huomioida yleiskaavan maankäytölliset ratkaisut ja ottaa ne huomioon niiltä osin kuin niillä on maakunnallista ja seudullista merkitystä. Kaavojen päälinjat ovat yhdenmukaiset.

Palveleva ja elävä keskusta ja sitä täydentävä tiivistyvä keskustan kehä luovat hyvät ja johdonmukaiset edellytykset kantakaupungin maankäytön ja palvelujen kehittämiseksi. Ihmisten liikkuminen perustuu Kanta-Hämeessä ja Hämeenlinnassakin suurelta osin henkilöautoiluun. Keskustaan tulee päästä tehokkaalla joukkoliikenteellä, turvallisesti ja sujuvasti pyörällä ja kävellen - mutta myös henkilöautolla. Keskustaan pääseminen ja selkeästi järjestetty pysäköinti ovat siksi tärkeitä. Elleivät ne ole kunnossa yhdyskuntarakenne hajoaa ja palvelut karkaavat kaupungin laiduille. Tärkeää on, että keskusta-alueelle voi sijoittua hyvin saatavutettavia monipuolisia palveluja ja monipuolista asumista. Toimivat liikennepalvelut keskustassa ja keskustaan houkuttelevat myös investointeja keskustaan.

Valmisteilla olevassa maakuntakaavassa valtatie 10 kantakaupungin alueella osoitetaan kaupunkimaisena taajamaväylänä. Näin tien estevaikutus jäisi nykytilannetta pienemmäksi ja tie voisi kiinnittyä nykyistä paremmin ympäröivään maankäyttöön. Maakuntakaavan luonnoksessa päärata osoitetaan merkittävästi parannettavana ratana ja, että siinä tulisi varautua tulevaisuudessa maankäytöllisesti yhteensä neljään raiteeseen. Maakuntakaavaluonnoksessa esitetään, että valtatiellä kolme tulisi varautua maankäytöllisesti lisäkaistoihin. Tämä on perusteltua erityisesti uusiin ajoneuvotekniikkoihin ja automatisaatioon varautumiseksi.

Keskustatoimintojen alue C laajentuu yleiskaavaehdotuksessa Hätilässä Harvialantielle saakka. Tämä on perusteltua. Kaavakartalla, jossa määritellään tarkemmin C-alueen sisältöä, Harvialantien etelä-länsi puolelle osoitetaan kuitenkin puolustusvoimien alue/selvitysalue. Voimassa olevassa maakuntakaavassa kyseinen Harvialantien varsi on keskustatoimintojen aluetta C. Nyt yleiskaavaehdotuksessa EP/sel -aluemerkinnällä osoitettu alue sijoittuu hyvin osaksi kaupungin keskusta-alueen rakennetta ja on hyvin saavutettavissa. Hämeen liiton näkemyksen mukaan kyseinen alue tulisi osoittaa keskustatoimintojen alueena, jolle voi sijoittua palveluja, hallintoa ja myös asumista.

Hämeen liitto puoltaa edellä kuvattu huomioon ottaen yleiskaavan käsittelyä kaavaehdotuksen pohjalta.

Vastine

Uuden kokonaismaakuntakaavan valmistelu on edennyt rinta rinnan kantakaupungin yleiskaavan kanssa. Kaavojen tavoitteet ovat hyvin yhtenevät. Yleiskaavassa ei ole merkittäviä eroavaisuuksia maakuntakaavaehdotuksen kanssa. Erot johtuvat lähinnä kaavatasojen eri tarkkuustasosta. Maakuntakaava tulee edelleen olemaan keskeinen koosa kaava Hämeenlinnan seudulla. Keskusta-alueen merkintöjä on muutettu maakuntaliiton ehdottamaan suuntaan.

Museovirasto 17.10.2017

Kaavaa varten ei ole inventoitu sotien jälkeistä rakentamista, joten uudemman rakennuskannan arvokohteiden tunnistaminen ja merkitseminen kaavassa puuttuu. Nimenomaan yleiskaava on se taso, missä myös tämä on selvitettävä. Kaupungin edustajien mukaan inventointi toteutuu kaavan seuraavassa vaiheessa. Samoin on korkean rakentamisen selvityksen kanssa. Selvitysten puuttuminen tässä vaiheessa on hyvä tuoda esille kaava-aineistossa.

Kaavaa varten on tehty täydennysrakentamisselvitys. Selvityksessä ulkopuolelle on jätetty valtakunnallisesti merkittävät rakennetut ympäristöt Sairio, Katisten kartano ja Linnan alue. Museovirasto pitää sitä oikeana ratkaisuna. Sen sijaan keskustan kaikki RKY –alueet ovat mukana selvityksessä. Kun valtakunnalliset arvot ovat suunnittelun lähtökohtana, ei Museovirasto näe tässä ylitsepääsemättömiä ongelmia.

Kaava-alueen arkeologisen kulttuuriperinnön yleisinventointi on vanhentunut ja osin puutteellinen. Kokonaisinventointi ml. vesialueet olisi perusteltua historiallisesti näin merkittävällä alueella. Tämän vuoksi kaavaselostuksessa on syytä tuoda esiin tiedon täydennystarve arkeologisen ja vedenalaisen kulttuuriperinnön suhteen jatko-suunnittelussa.

Kaava-aineiston tulee sisältää harmailla pallukoilla ja neliöillä merkittyjen kohteiden indeksoitu luettelo, jolloin ne pystytään sekä paikantamaan että suojelun oikeudellisuus tarkastamaan.

Yleiskaavaan on merkitty pysäköintilaitos torille, joka merkitsee maanalaisen toriparkin sallimista. Valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun ympäristöön pysäköintilaitoksen rakentaminen on erityisen haastavaa ja vaatii sekä korkeatasoista suunnittelua että laadukasta toteutusta.

Yleiskaavassa voisi olla merkinnät tärkeimmille säilytettävillä näkymillä.

Vanajaveden poikki merkityt kevyen liikenteen yhteystarvemerkinnot sekä Kantolasta Kankaantaustaan merkitty silta tulevat olemaan suunnittelulle erityisen vaativia kohteita. Alta menee laivareitti, joka aiheuttaa siltojen korkeudelle vaatimuksia. Etenkin kirjaston kulmalta Varikonniemeen merkitty kevyen liikenteen yhteystarvemerkinnot on linnan näkymien säilymisen kannalta erityisen ongelmallinen ja haastava.

Kaavamerkintää muu kulttuuriperintökohde Museovirasto esittää muutettavaksi aluemerkinntään S (ei sm). Sama muutos tulee tehdä lukuun 7.10.1. Muinaismuistokohteet on merkitty kaavakarttaan sinisellä neliöllä, jota ei ole yksilöity. Merkintää ei voi pitää kovin informatiivisena, minkä vuoksi Museovirasto esittää, että neliömerkkien yhteyteen tulee liittää vähintään sm-merkintä. Selkein merkintätapa on yksilöidä kohde myös numerolla, jossa numerointi viittaa kaavaselostuksessa olevaan kohdeluetteloon (esim. sm/10).

Vastine

Yleiskaavaselostukseen on lisätty huomautus uusimman rakennuskannan inventointitarpeesta sekä muinaismuistotietokannan epätäsmällisyydestä. Yleiskaavamääräyksissä on määräys vedenalaisista kulttuuriympäristökohteista. Täydennys-

rakentamisen alueista Sairio, Katisten kartano ja Linnan alue eivät kaupungin näkemyksen mukaan sovellu täydennysrakentamiseen. Tällä halutaan turvata kulttuuriympäristön säilyminen näillä erityisillä alueilla. Keskustan täydennysrakentamisen osalta arvoja on nostettu esiin täydennysrakentamisen selvityksessä. Täydennysrakentaminen vaatii asemakaavallista tarkastelua, joten kulttuuriympäristön arvot voidaan huomioida tarkemmin tässä yhteydessä.

Kaavakarttaan ei ole merkitty kulttuuriympäristökohteiden indeksointeja. Indeksoitu luettelo kohteista on liitetty selostukseen. Kartta toimii yleispiirteisenä suunnitteluvälineenä. Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistokohteet on joka tapauksessa varmistettava rekistereistä mahdollisten hankkeiden yhteydessä.

Torin alle tuleva pysäköintilaitos on osoitettu myös asemakaavalla. Laitoksen suunnittelussa on otettava huomioon sen sijainti merkittävässä kulttuuriympäristössä. Laitoksen rakentamiseksi ollaan laatimassa yleissuunnitelma, jossa pohditaan myös kulttuuriympäristökysymyksiä. Laitoksen sijoittaminen vaatii kuitenkin asemakaavan muutoksen, sillä nykyinen kaava on laitoksen osalta vanhentunut.

Yleiskaavaan ei ole lisätty merkittäviä näkymiä. Näitä on selvitetty keskustan osalta korkean rakentamisen selvityksen yhteydessä. Näkymät tullaan osoittamaan seuraavalla yleiskaavakierroksella.

Uudet vesistösillat tulee suunnitella kulttuuriympäristön arvot huomioiden. Siksi sillat on osoitettu nimenomaan yhteystarpeina, joita alueella sen ympäristön arvoista riippumatta on.

Muu kulttuuriympäristökohde on osoitettu kartalla ehdotuksessa olleella tavalla.

Kanta-Hämeen pelastuslaitos 29.9.2017

Pelastuslaitos on kiinnittänyt arvioinnissaan huomiota mm. siihen

- miten kaavan mukainen alueen kehittäminen vaikuttaa pelastuslaitokselta vaadittavaan toimintavalmiuteen (alueiden riskiluokan muutokset)
- miten ympäristövaikutuksille herkäät alueet sijoittuvat suhteessa mahdollisia haittoja aiheuttaviin elinkeinoelämän alueisiin
- ja miten liikenneyhteyksien kehittäminen on huomioitu (pelastustoimen valmius ja liikenteen turvallisuus).

Tutustuttuani kaava-aineistoon totean, ettei pelastusviranomaisella ole huomautettavaa siihen. Em. pelastusviranomaisen tarkastelemat asiat on riittävästi huomioitu ja osoitettu kaavaehdotuksessa.

Valkeakosken kaupunki 25.7.2017

Valkeakosken kaupungilla ei ole huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta. Kaupunki pitää hyvänä tukeutumista Suomen kasvukäytävään ja samalla kasvukäytävän vahvistamista. Valkeakosken kaupunki pitää tärkeänä, että liikenneyhteyksien turvaaminen ja kehittämismaahdollisuudet Helsinki - Tampere välillä huomioidaan yleiskaavan suunnittelussa.

Lopen kunta 14.8.2017

Lopen kunnalla ei ole huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta.

Pälkäneen kunta 21.9.2017

Pälkäneen kunnalla ei ole huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta.

Urjalan kunta 27.7.2017

Urjalan kunnalla ei ole huomautettavaa yleiskaavaehdotuksesta.

